

**ХЕРСОНСЬКА МІСЬКА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХЕРСОНСЬКОГО РАЙОНУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ
НАЧАЛЬНИКА ХЕРСОНСЬКОЇ МІСЬКОЇ
ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ХЕРСОНСЬКОГО РАЙОНУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ
м. Херсон**

09.06.2023

№ 2650

Про затвердження
Правил благоустрою населених пунктів
Херсонської міської територіальної громади

З метою забезпечення належного стану благоустрою населених пунктів Херсонської міської територіальної громади, уніфікації норм та стандартів на вказаних територіях, визначення актуального механізму взаємодії між всіма учасниками правовідносин у сфері благоустрою, створення сприятливого для життєдіяльності мешканців територіальної громади середовища, підвищення відповідальності посадових осіб підприємств, установ і організацій усіх форм власності і громадян за благоустрій та санітарний стан територій Херсонської міської територіальної громади, враховуючи зміни у чинному законодавстві, відповідно до статті 144 Конституції України, частини десятої статті 9, частини другої статті 10, частини другої статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», пункту 44 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про благоустрій населених пунктів», Кодексу України про адміністративні правопорушення, постанови Верховної Ради України від 03.11.2022 №2706-ІХ «Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Бериславському, Генічеському, Каховському, Скадовському, Херсонському районах Херсонської області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.11.2017 №310 «Про затвердження Типових правил благоустрою території населеного пункту», беручи до уваги укази Президента України від 24.02.2022 №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами, затвердженими відповідними законами України), від 19.09.2022 №658/2022 «Про утворення військових адміністрацій у населених пунктах у Херсонській області», розпорядження Президента України від 02.03.2023 №30/2023-рп «Про

призначення Р. Мрочка начальником Херсонської міської військової адміністрації Херсонського району Херсонської області», керуючись пунктом восьмим частини шостої статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»:

1. Затвердити Правила благоустрою населених пунктів Херсонської міської територіальної громади (додаються).
2. Визнати таким, що втратило чинність, рішення Херсонської міської ради від 31.05.2011 №221 «Про встановлення Правил благоустрою території, забезпечення чистоти і порядку в м. Херсоні».
3. Департаменту інформаційних технологій Херсонської міської ради (ЗАРУБА І.) оприлюднити розпорядження на офіційному сайті Херсонської міської ради та її виконавчих органів.
4. Директору департаменту у справах засобів масової інформації та зв'язків з громадськістю забезпечити висвітлення інформації про затвердження Правил благоустрою населених пунктів Херсонської міської територіальної громади.
5. Контроль за виконанням розпорядження залишаю за собою.

Начальник Херсонської міської
військової адміністрації

Роман МРОЧКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження начальника
Херсонської міської
військової адміністрації

09.06.2023 № 265P

ПРАВИЛА
благоустрою населених пунктів
Херсонської міської територіальної громади

1. Загальні положення

1.1. Правила благоустрою населених пунктів Херсонської міської територіальної громади (далі – Правила) – нормативно-правовий акт, яким установлюються вимоги щодо благоустрою населених пунктів, що розташовані на території Херсонської міської територіальної громади.

1.2. Правила є обов'язковими для виконання на території Херсонської міської територіальної громади всіма органами державної влади та місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, юридичними особами, незалежно від форм власності та підпорядкування, їхніми посадовими та службовими особами, органами самоорганізації населення, а також всіма фізичними особами (громадянами України, іноземцями та особами без громадянства), які перебувають на території Херсонської міської територіальної громади.

1.3. Благоустрій здійснюється в обов'язковому порядку на всій території Херсонської міської територіальної громади. Рішення міської ради та її виконавчого комітету, розпорядження міського голови щодо благоустрою території Херсонської міської територіальної громади є обов'язковими для виконання розташованими на цій території юридичними особами усіх форм власності та фізичними особами, які на ній проживають, або перебувають.

1.4. Учасниками правовідносин (суб'єктами) у сфері благоустрою є:

- органи державної влади та місцевого самоврядування, їхні посадові особи;
- органи самоорганізації населення та їхні представники;
- юридичні особи всіх форм власності, їхні посадові та службові особи, інші суб'єкти господарювання;

- фізичні особи (громадяни України, іноземці, особи без громадянства), які проживають або перебувають на відповідній території.

1.5. Благоустрій території Херсонської міської територіальної громади передбачає:

- розроблення і здійснення ефективних і комплексних заходів з утримання території Херсонської міської територіальної громади у належному стані, її санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів і об'єктів;

- організацію належного утримання та раціонального використання територій, будівель, інженерних споруд та об'єктів рекреаційного, природоохоронного, оздоровчого, історико-культурного та іншого призначення;

- створення умов для реалізації прав та виконання обов'язків суб'єктами у сфері благоустрою території Херсонської міської територіальної громади.

1.6. Об'єкти у сфері благоустрою.

Об'єкти благоустрою використовуються відповідно до їхнього функціонального призначення, для забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини на засадах їхнього раціонального використання та охорони з урахуванням вимог чинного законодавства та цих Правил.

До об'єктів благоустрою належать:

1.6.1. Території загального користування:

- парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки - пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики;

- пам'ятки культурної та історичної спадщини;

- майдани, площі, бульвари, проспекти;

- вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки;

- пляжі;

- кладовища;

- інші території загального користування;

- прибудинкові території;

- території будівель та споруд інженерного захисту територій;

- території підприємств, установ, організацій та закріплені за ними території на умовах договору;

- прилеглі території до тимчасових споруд, малих архітектурних форм, підприємств, установ, організацій, багатопверхових будинків, рекламних конструкцій та засобів; інші території в межах Херсонської міської територіальної громади.

1.7. Елементами (частинами) об'єктів благоустрою є:

1.7.1. покриття площ, вулиць, доріг, проїздів, алей, бульварів, тротуарів, пішохідних зон і доріжок згідно з чинними нормами і стандартами;

1.7.2. зелені насадження уздовж вулиць і доріг, у парках, скверах, на алеях, бульварах, у садах, інших об'єктах благоустрою загального користування, санітарно-захисних зонах, на прибудинкових територіях;

1.7.3. системи збирання і вивезення відходів;

1.7.4. комплекси та об'єкти монументального мистецтва, декоративні фонтани;

1.7.5. обладнання місць для зупинки маршрутних транспортних засобів;

1.7.6. обладнання (елементи) дитячих, спортивних та інших майданчиків для дозвілля та господарських потреб;

1.7.7. технічні засоби регулювання дорожнього руху, у тому числі дорожні знаки, розклади та схеми руху громадського транспорту, знаки місць для зупинки маршрутних транспортних засобів, переходів, велопарковки тощо;

1.7.8. засоби та обладнання зовнішньої реклами;

1.7.9. ліхтарі вуличного освітлення, засоби та обладнання зовнішнього освітлення, установки для декоративного підсвічування будинків і пам'яток;

1.7.10. малі архітектурні форми, тимчасові споруди;

1.7.11. шлагбауми та інші огороження, що встановлюються з метою обмеження проїзду або контролю за переміщенням транспортних засобів;

1.7.12. дошки оголошення, урни, контейнери для сміття, сміттєзбірники, контейнерні майданчики для побутових відходів;

1.7.13. садові лави;

1.7.14. інші елементи благоустрою, визначені нормативно-правовими актами.

1.8. Правила розроблені відповідно до Типових правил благоустрою території населеного пункту, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 27.11.2017 № 310, і затверджуються рішенням Херсонської міської радию.

1.9. Правила є відкритими та доступними. Вільний доступ до Правил забезпечується шляхом їхнього оприлюднення на офіційному сайті Херсонської міської ради та її виконавчих органів.

1.10. Фінансування заходів із благоустрою населених пунктів Херсонської міської територіальної громади, утримання та ремонт об'єктів благоустрою здійснюється за рахунок коштів їхніх власників або користувачів, якщо це передбачено умовами відповідних договорів, а також за рахунок пайових внесків власників тимчасових споруд, розміщених на території об'єкта благоустрою, інших передбачених законом джерел фінансування.

1.11. Фінансування заходів із благоустрою населених пунктів Херсонської міської територіальної громади може здійснюватися за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ, організацій, добровільних внесків юридичних осіб та громадян, інших джерел, передбачених законом.

1.12. Визначення термінів:

1.12.1. Автомобільна дорога, вулиця (дорога) – частина території, у тому числі у населеному пункті, яка призначена для руху транспортних засобів і пішоходів з усіма розташованими на ній спорудами (мостами,

шляхопроводами, естакадами, надземними і підземними пішохідними переходами) та засобами організації дорожнього руху, і обмежена по ширині зовнішнім краєм тротуарів чи краєм смуги відводу.

1.12.2. Автомобільний транспортний засіб – колісний транспортний засіб (автобус, вантажний та легковий автомобіль, причіп, напівпричіп), який використовується для перевезення пасажирів, вантажів або виконання спеціальних робочих функцій.

1.12.3. Адресний покажчик – покажчик з назвою вулиці та номером будинку.

1.12.4. Безхазяйні відходи – відходи, власник яких не встановлений або невідомий.

1.12.5. Благоустрій населених пунктів – комплекс робіт з інженерного захисту, розчищення, осушення та озеленення території, а також соціально-економічних, організаційно-правових та екологічних заходів із поліпшення мікроклімату, санітарного очищення, зниження рівня шуму та інше, що здійснюються на території населеного пункту з метою її раціонального використання, належного утримання та охорони, створення умов щодо захисту і відновлення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля.

1.12.6. Велосипедна доріжка – виконана у межах дороги чи поза нею доріжка з покриттям, що призначена для руху на велосипедах.

1.12.7. Велопарковка (велосипедна парковка, стоянка) – відкрита, напіввідкрита або закрита споруда із системою велостійок чи інших конструкцій (стелажі, шафи тощо), призначена для зберігання велосипедів та велотранспортних засобів на час від кількох годин до кількох діб.

1.12.8. Відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають наступного використання за місцем їхнього утворення чи виявлення і від яких їхній власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення.

1.12.9. Видалення відходів – здійснення операцій з відходами, що не призводять до їхньої утилізації.

1.12.10. Виробник відходів – будь-яка фізична чи юридична особа, діяльність якої спричиняє утворення відходів, або, якщо ця особа невідома, то особа, яка володіє цими відходами та здійснює над ними контроль.

1.12.11. Власник відходів – фізична або юридична особа, яка згідно з законом володіє, користується і розпоряджається відходами.

1.12.12. Вигрібна яма (вигріб) – інженерна споруда у вигляді поглиблення в землі, виконана з водотривкого матеріалу, призначена для збирання та зберігання рідких відходів, наземна частина якої обладнана щільно прилягаючою кришкою та решіткою для відокремлення твердих відходів.

1.12.13. Вивіска чи табличка – елемент на будинку, будівлі або споруді з інформацією про зареєстроване найменування особи, знаки для товарів і послуг, що належать такій особі, вид її діяльності (якщо це не впливає із зареєстрованого найменування особи), час роботи, що розміщений на зовнішній

поверхні будинку, будівлі або споруди не вище першого поверху або на поверсі, де розташовується власне чи надане у користування особі приміщення (окрім випадків, коли суб'єкту господарювання належить на праві власності або користування вся будівля або споруда), біля входу у таке приміщення, який не є рекламою.

1.12.14. Власник – особа, яка має право власності.

1.12.15. Власність – матеріальне чи інтелектуальне майно, яке перебуває у володінні власника.

1.12.16. Вуличні насадження – озеленена територія вздовж вулиць міст і населених пунктів.

1.12.17. Вулично-дорожня мережа – призначена для руху транспортних засобів і пішоходів мережа вулиць, доріг загального користування, внутрішньо кварталних та інших проїздів, тротуарів, пішохідних і велосипедних доріжок, а також набережні, майдани, площі, вуличні автомобільні стоянки з інженерними та допоміжними спорудами, технічними засобами організації дорожнього руху.

1.12.18. Джерело утворення побутових відходів – об'єкт, на якому утворюються побутові відходи (житловий будинок, підприємство, установа, організація, земельна ділянка).

1.12.19. Документ – матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі.

1.12.20. Дорожнє покриття – укріплені верхні шари дороги, що сприймають навантаження від транспортних засобів.

1.12.21. Дорога – частина території, зокрема в населеному пункті, з усіма розташованими на ній спорудами (мостами, шляхопроводами, естакадами, надземними і підземними пішохідними переходами) та засобами організації дорожнього руху, призначена для руху транспортних засобів і пішоходів та обмежена по ширині зовнішнім краєм тротуарів чи краєм смуги відводу. Цей термін включає також спеціально побудовані тимчасові дороги, крім довільно накатаних доріг (колій).

1.12.22. Дозвіл – це згода, що дає право на здійснення певних дій, зафіксована в офіційному документі встановленого зразка, який засвідчує таке право.

1.12.23. Дошка оголошень – спеціально обладнане місце для оприлюднення (розміщення) оголошень.

1.12.24. Дрифт – екстремальні умови експлуатації автомобіля в режимі максимальних навантажень.

1.12.25. Забруднення атмосферного повітря – змінення складу і властивостей атмосферного повітря в результаті надходження або утворення в ньому фізичних, біологічних факторів і (або) хімічних сполук, що можуть несприятливо впливати на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

1.12.26. Заходи з благоустрою населених пунктів – роботи щодо відновлення, належного утримання та раціонального використання територій, охорони та організації упорядкування об'єктів благоустрою з урахуванням особливостей їхнього використання.

1.12.27. Зберігання відходів – тимчасове розміщення відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах (до їхньої утилізації чи видалення).

1.12.28. Збирання відходів – діяльність, пов'язана з вилученням, накопиченням і розміщенням відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах, включаючи сортування відходів з метою наступного: утилізації чи видалення.

1.12.29. Збут – продаж готової продукції (робіт, послуг).

1.12.30. Зелені насадження – деревна, чагарникова, квіткова та трав'яна рослинність природного і штучного походження на визначеній території.

1.12.31. Зовнішня реклама – реклама, що розміщується на спеціальних тимчасових і стаціонарних конструкціях – рекламних носіях, розташованих на відкритій місцевості, а також на зовнішніх поверхнях будинків, споруд, на елементах вуличного обладнання, над проїжджою частиною вулиць і доріг.

1.12.32. Кладовище – відведена в установленому законом порядку земельна ділянка з облаштованими могилами або побудованими крематоріями, колумбаріями чи іншими будівлями та спорудами, призначеними для організації поховання та утримання місць поховань.

1.12.33. Клумби – квітники різної форми.

1.12.34. Контейнер для зберігання побутових відходів – металева або пластикова ємність, призначена для збирання та зберігання побутових відходів, виготовлена згідно з вимогами державних стандартів.

1.12.35. Комплексний благоустрій – проведення на визначеній території населеного пункту (мікрорайон, квартал, парк, бульвар, вулиця, провулок, узвіз тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, її естетичного вигляду.

1.12.36. Користувачі земельних ділянок (землекористувачі) – юридичні та фізичні особи (резиденти і нерезиденти), яким відповідно до закону надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності, у тому числі на умовах оренди.

1.12.37. Майданчик для паркування – майданчики, розміщені в межах проїжджої частини вулиці або дороги та обладнані відповідно до встановлених чинним законодавством вимог, призначені для паркування транспортних засобів.

1.12.38. Майданчик для торгівлі відкритий (літній) – розташований на відкритому повітрі (під тентами, на верандах, у павільйонах легкого типу).

1.12.39. Майданчик для торгівлі сезонний – влаштований з полегшених конструкцій з урахуванням основних вимог до відповідних споруд, встановлений тимчасово без улаштування фундаменту, не є капітальною спорудою та може функціонувати в термін, визначений у паспорті прив'язки.

1.12.40. Мала архітектурна форма – невелика споруда декоративного, допоміжного чи іншого призначення, що використовується для поліпшення

естетичного вигляду громадських місць і міських об'єктів, організації простору та доповнює композицію будинків, будівель, їхніх комплексів.

1.12.41. Містобудівна документація – затвердені текстові та графічні матеріали з питань регулювання планування, забудови та іншого використання територій.

1.12.42. Місце розташування рекламного засобу – площа зовнішньої поверхні будинку, споруди, елемента вуличного обладнання або відведеної території на відкритій місцевості у межах населеного пункту, що надається розповсюдженню зовнішньої реклами в тимчасове користування власником або уповноваженим ним органом (особою).

1.12.43. Обмежувач руху автотранспорту (паркувальний бар'єр) – засіб, який слугує перешкодою для автотранспорту на майданчику для паркування та на території загального користування.

1.12.44. Об'єкт культурної спадщини – визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об'єкти, інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти, незалежно від стану збереженості, що донесли дотепер цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність.

1.12.45. Об'єкти торгівлі (торговельний об'єкт) – це майновий комплекс, що може займати капітальну, некапітальну споруду або окреме приміщення, та/або пересувні об'єкти (автомагазини, автокафе, автоцистерни, лавки-автопричепи, візки, спеціальне технологічне обладнання – низькотемпературні лотки-прилавки, розноски, лотки, столики тощо) для провадження торговельної діяльності.

1.12.46. Об'єкти поводження з відходами – місця чи об'єкти, що використовують для збирання, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження та захоронення відходів.

1.12.47. Об'єкт утворення відходів – юридична особа, що є виробником відходів.

1.12.48. Оглядовий колодязь – загальна назва камери під землею, яка є частиною системи водопостачання, водовідведення (дощового чи фекального), газопостачання, тепlopостачання, кабельної каналізації.

1.12.49. Охорона зелених насаджень – система адміністративно-правових, організаційно-господарських, економічних, архітектурно-планувальних і агротехнічних заходів, спрямованих на збереження, відновлення або поліпшення виконання зеленими насадженнями відповідних функцій.

1.12.50. Пам'ятка – об'єкт культурної спадщини, який занесений до Державного реєстру пам'яток України.

1.12.51. Паспорт опорядження фасаду – складова частина проектної документації, в якій визначається матеріал оздоблення, технологія опорядження, колірні рішення фарбування фасадів та їхніх елементів, що окремо погоджується органами архітектури.

1.12.52. Перевезення відходів – транспортування відходів від місць їхнього утворення або зберігання до місць чи об'єктів оброблення, утилізації чи видалення.

1.12.53. Підземний пішохідний перехід – тунель для перетинання пішоходами транспортних магістралей (під проїжджою частиною або залізничними коліями).

1.12.54. Пішохідна доріжка (тротуар) – елемент дороги, призначений для руху пішоходів, який прилягає до проїжджої частини або відокремлений від неї газоном.

1.12.55. Побутові відходи – відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, окрім відходів, пов'язаних із виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їхнього накопичення.

1.12.56. Поводження з відходами – дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їхнє збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.

1.12.57. Помії – рідкі відходи, що утворюються під час прання, умивання, миття посуду та прибирання приміщень, приготування їжі та можуть містити залишки твердих відходів (поліетилен, папір, ганчір'я тощо).

1.12.58. Посадові особи – особи, які постійно чи тимчасово здійснюють функції представників влади, а також займають постійно чи тимчасово на підприємствах, установах чи організаціях, незалежно від форм власності, посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських обов'язків, або виконують такі обов'язки за спеціальними повноваженнями.

1.12.59. Послуги з вивезення побутових відходів – збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення побутових відходів, що здійснюють у населеному пункті.

1.12.60. Пошкодження зелених насаджень – надання шкоди кореневій системі, стовбуру, кроні, гілкам дерево-чагарникових порід, а також газонам, квітникам, проте без припинення їхнього росту.

1.12.61. Прибудинкова територія – це територія навколо багатоквартирного будинку, визначена на підставі відповідної містобудівної та земельпорядної документації, у межах земельної ділянки, на якій розташовані багатоквартирний будинок і належні до нього будівлі та споруди, що необхідна для обслуговування багатоквартирного будинку та задоволення житлових, соціальних і побутових потреб власників (співвласників) та наймачів (орендарів) квартир, а також нежитлових приміщень, розташованих у багатоквартирному будинку.

1.12.62. Прилегла територія – територія, яка межує із об'єктом благоустрою (його частиною) або спорудою (тимчасовою спорудою), розташованою на об'єкті благоустрою за його периметром. Межі утримання прилеглих територій підприємств, установ, організацій визначаються у додатку 1 до цих Правил.

1.12.63. Присадибна земельна ділянка – земельна ділянка (обмежена, забезпечена виїздом на вулицю, провулок тощо), на якій розміщені житловий будинок садибного типу, господарські будівлі та споруди, сад, город тощо.

1.12.64. Прибирання об'єктів благоустрою – захід санітарного очищення, що передбачає регулярне збирання та перевезення в установлені місця побутових відходів, видалення вуличного змету, листя, гілля, снігу, льоду тощо.

1.12.65. Продаж – передача товару іншій особі в обмін на гроші.

1.12.66. Проїжджа частина – частина автомобільної дороги, безпосередньо призначена для руху транспортних засобів.

1.12.67. Проєкт індивідуального благоустрою території – проєктна документація, що містить детальний план зони благоустрою у межах землекористування суб'єкту господарювання, розроблений з врахуванням проєктних рішень схеми комплексного благоустрою території та характеристик об'єкта.

1.12.68. Реклама – інформація про особу чи товар, розповсюджена в будь-якій формі та у будь-який спосіб і призначена сформувати або підтримати обізнаність споживачів реклами та їхній інтерес щодо таких осіб чи товару.

1.12.69. Рекламні засоби – це елементи благоустрою міста, які використовуються для розміщення зовнішньої реклами. До рекламних засобів (спеціальних конструкцій) належать тимчасові та стаціонарні рекламні засоби (світлові та несвітлові, наземні та підземні, плоскі та об'ємні стенди, щити, панно, транспаранти, тролли, таблички, коробки, механічні, динамічні, електронні табло, екрани, панелі, тумби, складні просторові конструкції тощо). До обладнання зовнішньої реклами належать опори, блоки тощо.

1.12.70. Рекламодавець – особа, яка є замовником реклами для її виробництва або розповсюдження.

1.12.71. Розповсюджувач реклами – особа, яка здійснює розповсюдження реклами.

1.12.72. Рекреаційна зона – спеціально виділена і організована територія в місті та в межах зеленої зони, призначена для відпочинку населення.

1.12.73. Рідкі відходи – фекалії, сеча, помії, що утворюються у житлових та громадських будівлях і спорудах.

1.12.74. Санітарне очищення територій населених місць (санітарне очищення) – комплекс планувальних, організаційних, санітарно-технічних та господарських заходів зі збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, що утворилися в населених місцях, а також прибирання територій з метою запобігання шкідливому впливу факторів середовища життєдіяльності на життя і здоров'я людини та майбутніх поколінь.

1.12.75. СОРТУВАННЯ СМІТТЯ (ВІДХОДІВ) – процес, за якого відходи поділяються на різні групи. СОРТУВАННЯ ВІДХОДІВ МОЖЕ ВІДБУВАТИСЯ ВРУЧНУ В ПОБУТІ ЗА ДОПОМОГОЮ СХЕМИ РОЗДІЛЬНОГО ЗБОРУ, АБО АВТОМАТИЧНО РОЗДІЛЯТИСЯ В МІСЦЯХ ВІДНОВЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ АБО СИСТЕМАХ МЕХАНІЧНОГО, БІОЛОГІЧНОГО ОЧИЩЕННЯ.

1.12.85. Територія суб'єкта господарювання – це територія в межах виділеної земельної ділянки, яка знаходиться у власності користувачів або надана в оренду фізичним чи юридичним особам.

1.12.86. Тимчасова споруда торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності (ТС) – одноповерхова споруда, що виготовляється з полегшених конструкцій з урахуванням основних вимог до споруд, визначених технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд, і встановлюється тимчасово, без улаштування фундаменту, з метою здійснення підприємницької діяльності.

1.12.87. Тверді відходи – відходи, які утворюються в процесі життя і діяльності людини і накопичуються у житлових будинках, закладах соціально-культурного побуту, громадських, навчальних, лікувальних, торговельних та інших закладах (це харчові відходи, предмети домашнього вжитку, сміття, опале листя, відходи від прибирання і поточного ремонту квартир, макулатура, скло, метал, полімерні матеріали тощо) і не мають подальшого використання за місцем їхнього утворення.

1.12.88. Товар – будь-який предмет господарського обігу, в тому числі продукція, роботи, послуги, цінні папери, об'єкти, права інтелектуальної власності, призначений для продажу.

1.12.89. Транспортний засіб спеціалізованого призначення – транспортний засіб, який призначений для перевезення певних категорій пасажирів чи вантажів (автобус для перевезення дітей, осіб з інвалідністю, пасажирів певних професій, самоскид, цистерна, сідельний тягач, фургон, спеціалізований санітарний автомобіль екстреної медичної допомоги, автомобіль інкасації, ритуальний автомобіль, автомобіль для аварійного ремонту, автокран, пожежний, автобетонозмішувач, вишка розвідувальна чи бурова на автомобілі, для транспортування сміття тощо) та має спеціальне обладнання (таксі, броньований, обладнаний спеціальними світловими і звуковими сигнальними пристроями тощо).

1.12.90. Утилізація відходів – це повна або часткова переробка певних відходів, частину з яких потім можна буде повторно використовувати у виробництві.

1.12.91. Утримання в належному стані території – використання її за призначенням відповідно до генерального плану населеного пункту, іншої містобудівної документації, правил благоустрою, а також санітарне очищення території, її озеленення, збереження та відновлення об'єктів благоустрою.

1.12.92. Технічні елементи (пристрої), що розміщуються ззовні на фасадах будинків та споруд – пристрої та устаткування інженерного забезпечення будинків та споруд, засобів зв'язку, великі радіоприймальні антени, антени супутникового зв'язку, пристрої і устаткування систем опалення, вентиляції та кондиціонування повітря, теплова ізоляція (опорядження фасадів), комплекс заходів, спрямованих на скорочення витрат теплоти з приміщень, захист будинків від зовнішніх теплових впливів, зниження витрат енергоресурсів при дотриманні параметрів мікроклімату в будинку.

1.12.93. Утримання будинків і прибудинкових територій – господарська діяльність, спрямована на задоволення потреб фізичної чи юридичної особи щодо забезпечення експлуатації або ремонту жилих та нежилых приміщень, будинків і споруд, комплексів будинків і споруд, а також утримання прилеглої до них (прибудинкової) території відповідно до вимог нормативів, норм, стандартів, порядків і правил згідно з чинним законодавством.

1.12.94. Урна для сміття – ємність для сміття, що встановлюється на вулицях і у громадських приміщеннях, маленький контейнер для сміття.

1.12.95. Фасад – зовнішній вигляд певного боку або частини споруди.

1.12.96. Фізична особа – суб'єкт права у цивільних та інших галузях права, що використовується для позначення особи (громадянина, особи без громадянства) як учасника правових відносин.

1.12.97. Фізична особа-підприємець (ФОП) – фізична особа, яка реалізує свою здатність до праці шляхом самостійної, на власний ризик діяльності з метою отримання прибутку.

1.12.98. Цільове призначення – призначення для певної мети, яке не може бути використане для інших потреб.

1.12.99. Червоні лінії – визначені у містобудівній документації щодо пунктів геодезичної мережі межі наявних та запроєктованих вулиць, доріг, майданів, які розділяють території забудови та території іншого призначення.

1.12.100. Шлагбаум (обмежувач руху) – пристрій для швидкого перекидання шляху у вигляді стріли, що повертається навколо горизонтальної або вертикальної осі.

1.12.101. Юридична особа – організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку, юридична особа наділяється цивільною правоздатністю і дієздатністю, може бути позивачем та відповідачем у суді.

1.13. Громадяни у сфері благоустрою мають право:

1.13.1. брати участь в обговоренні Правил та проєктів благоустрою населених пунктів Херсонської міської територіальної громади;

1.13.2. вносити на розгляд органів місцевого самоврядування пропозиції з питань благоустрою Херсонської міської територіальної громади;

1.13.3. отримувати в установленому законом порядку повну та достовірну інформацію про затвердження Правил та внесення до них змін, а також роз'яснення їхнього змісту;

1.13.4. брати участь у здійсненні заходів із благоустрою території Херсонської міської територіальної громади;

1.13.5. вимагати негайного виконання робіт із благоустрою Херсонської міської територіальної громади в разі, якщо невиконання таких робіт може завдати шкоди життю, здоров'ю або майну громадян;

1.13.6. звертатися до суду з позовом про відшкодування шкоди, заподіяної майну чи здоров'ю громадян унаслідок дій чи бездіяльності балансоутримувачів об'єктів благоустрою.

1.14. Громадяни у сфері благоустрою зобов'язані:

1.14.1. утримувати у належному стані об'єкти та елементи благоустрою (їхні частини), що перебувають у їхній власності або користуванні, а також визначену Правилами прилеглу до цих об'єктів, елементів територію;

1.14.2. дотримуватися Правил;

1.14.3. не порушувати права і законні інтереси інших суб'єктів у сфері благоустрою Херсонської міської територіальної громади;

1.14.4. відшкодовувати в установленому порядку збитки, завдані порушенням законодавства з питань благоустрою Херсонської міської територіальної громади;

1.14.5. використовувати земельні ділянки за цільовим призначенням;

1.14.6. дотримуватися вимог щодо утримання та поведінки з домашніми та іншими тваринами на території Херсонської міської територіальної громади;

1.14.7. допускати на об'єкти благоустрою, що перебувають у їхній власності або користуванні, аварійно-рятувальні та інші служби для здійснення заходів щодо запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

1.14.8. виконувати інші обов'язки у сфері благоустрою, передбачені Законом України «Про благоустрій населених пунктів», законами України, цими Правилами, рішеннями центральних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, іншими нормативно-правовими актами України.

1.15. Суб'єкти господарської діяльності у сфері благоустрою мають право:

1.15.1. брати участь у розробленні планів соціально-економічного розвитку Херсонської міської територіальної громади та заходів із благоустрою території;

1.15.2. брати участь в обговоренні проєктів нормативно-правових актів із благоустрою;

1.15.3. вимагати зупинення робіт, що виконуються з порушенням Правил, або призводять до нецільового використання;

1.15.4. вимагати негайного виконання робіт із благоустрою у разі, якщо невиконання таких робіт може завдати шкоди життю або здоров'ю громадян, їхньому майну та майну юридичної особи;

1.15.5. вносити на розгляд органу місцевого самоврядування пропозиції щодо поліпшення благоустрою Херсонської міської територіальної громади.

1.16. Суб'єкти господарської діяльності у сфері благоустрою зобов'язані:

1.16.1. забезпечення постійного прибирання сміття, побутових відходів, бруду, опалого листя, снігу з метою утримання об'єктів благоустрою та прилеглих територій у належному санітарному стані (тротуари прибираються вздовж всієї ділянки будинку, домоволодіння (в межах належності) - до бордюрного каменю);

1.16.2. забезпечення вивезення сміття, бруду, побутових відходів, опалого листя на відведені для цього ділянки або об'єкти поводження з відходами. Вивезення побутових відходів здійснюється шляхом укладання відповідних договорів з суб'єктом господарювання, який уповноважений на це виконавчим органом Херсонської міської ради на конкурсних засадах відповідно до

Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 року № 1173.

1.16.3. регулярне знищення бур'янів, скошення трави заввишки більше ніж 10 см, видалення сухостійних дерев та чагарників, видалення сухого та пошкодженого гілля та забезпечення їх видалення;

1.16.4. регулярне обстеження власних та прилеглих (закріплених) територій з метою виявлення амброзії полинолистої, інших карантинних рослин, вжиття негайних заходів з їх знищення;

1.16.5. здійснення заходів, що забезпечують збереження зелених насаджень, квітників, газонів;

1.16.6. забезпечити благоустрій земельних ділянок, наданих їм на праві власності чи праві користування відповідно до законів, цих Правил, проектів індивідуального благоустрою, до схеми порядку організації комплексного благоустрою суспільних просторів Херсонської міської територіальної громади (з влаштуванням сухопресованої плитки, асфальтуванням, декоративних засобів освітлення, дощок оголошень, велопарковок, флагштоків, адресних покажчиків вулиць на будинках тощо), згідно з технічними умовами, отриманими в уповноваженому виконавчим комітетом міської ради органі;

1.16.7. утримувати в належному стані об'єкти, елементи благоустрою (їхні частини), що перебувають в їхній власності або користуванні, а також визначену Правилами прилеглу до цих об'єктів територію;

1.16.8. утримувати в належному стані закріплені за ними на умовах договору з балансоутримувачем об'єкти, елементи благоустрою (їхні частини);

1.16.9. усувати на закріплених за ними об'єктах, елементах благоустрою (їхніх частинах) за власний рахунок та в установлені строки пошкодження інженерних мереж або наслідки аварій, що сталися з їхньої вини;

1.16.10. усувати на закріплених за ними об'єктах, елементах благоустрою (їхніх частинах) наслідки надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в установленому порядку;

1.16.11. проводити згідно з планами, затвердженими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, інвентаризацію та паспортизацію закріплених за ними об'єктів, елементів благоустрою (їхніх частин), що здійснюються в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства;

1.16.12. у процесі утримання об'єктів, елементів благоустрою (їхніх частин) дотримуватися відповідних технологій щодо їхньої експлуатації та ремонту, регулярно здійснювати заходи щодо запобігання передчасному зносу об'єктів, забезпечення належних та безпечних умов їхнього функціонування та утримання їх у чистоті та належному стані;

1.16.13. відшкодовувати збитки та іншу шкоду, завдану ними внаслідок порушення законодавства з питань благоустрою та охорони навколишнього природного середовища, в порядку та розмірах, установлених законодавством України;

1.16.14. постійно утримувати у належному стані фасади будівель і споруд, у тому числі на об'єктах з комунальною часткою власності;

1.16.15. укладати з уповноваженим на те виконавчим органом міської ради договір на комплексне опорядження, утримання і зовнішній благоустрій території, прилеглої до об'єкта (елементу) благоустрою або землекористування;

1.16.16. проводити своєчасне відновлення зовнішнього вигляду тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності та малих архітектурних форм (фарбування не рідше 1 разу на рік, очищення в міру забруднення);

1.16.17. відповідно до встановлених норм та правил, впорядковувати відведені їм земельні ділянки (забезпечувати використання їх за цільовим призначенням, дотримуватися вимог законодавства про охорону довкілля, не порушувати прав власників суміжних земельних ділянок та землекористувачів, дотримуватися правил добросусідства та обмежень, пов'язаних зі встановленням земельних сервітутів та охоронних зон, за свій рахунок приводити земельну ділянку у попередній стан у разі незаконної зміни її рельєфу, за винятком здійснення такої зміни не власником земельної ділянки, коли приведення у попередній стан здійснюється за рахунок особи, яка незаконно змінила рельєф);

1.16.18. розташовувати об'єкти торгівлі, громадського харчування, побутових послуг, розваг тощо, в тому числі ТС, на територіях об'єктів благоустрою виключно на підставі передбачених чинними нормативно-правовими актами документів;

1.16.19. допускати на об'єкти, елементи благоустрою, що перебувають у їхній власності або користуванні, аварійно-рятувальні та інші служби для здійснення заходів із запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

1.16.20. виконувати інші обов'язки у сфері благоустрою, передбачені законами України, рішеннями органів державної влади та місцевого самоврядування, цими Правилами, іншими нормативно-правовими актами.

2. Здійснення благоустрою територій, утримання об'єктів та елементів благоустрою

2.1. Порядок утримання територій житлової та громадської забудови.

2.1.1. До території об'єктів та елементів благоустрою житлової (в тому числі сектора приватної забудови) та громадської забудови належать території, на яких розміщені об'єкти та елементи житлової забудови та громадські будівлі і споруди, інші об'єкти загального користування.

2.1.2. Утримання в належному стані територій житлової та громадської забудови здійснюється відповідальними за благоустрій особами з урахуванням вимог використання цієї території відповідно до цих Правил, а також відповідно до встановлених державних стандартів, норм, правил і технологічних карт.

2.1.3. На територіях об'єктів житлової, громадської забудови, в тому числі багатоквартирних будинків, території приватного сектора, відповідальними за утримання в належному стані територій є виконавці відповідних послуг за договором, а в разі його відсутності – балансоутримувачі, відповідальні особи та власники об'єктів житлової, громадської забудови.

2.1.4. На територіях земельних ділянок, які відведені під будівництво, за утримання в належному стані цих територій та прилеглої відповідальними є їхні власники або користувачі цих земельних ділянок.

2.1.5. За утримання в належному стані територій, прилеглих до житлових будинків, територій сектора приватної забудови відповідальними є їхні власники або користувачі цих будинків.

2.1.6. Утримання в належному санітарному стані територій балансоутримувачами, відповідальними особами, головами об'єднання співвласників багатоквартирного будинку та власниками об'єктів житлової, громадської забудови, приватного сектора включає наступний комплекс робіт:

2.1.6.1. Укладання угод про вивезення відходів, забезпечення їхньої постійної дії, контроль за їхнім виконанням.

2.1.6.2. Ручне або за допомогою технічних засобів прибирання сміття, твердих побутових відходів, покіс бур'яну, трави із дотриманням вимог Правил та чинного законодавства України.

2.1.6.3. Забезпечення належного утримання територій з метою запобігання травматизму, а саме: очищення від снігу та льоду проїздів, тротуарів, пішохідних доріжок, сходинок входу до будинків і споруд, посипання їх піском тощо.

2.1.6.4. Озеленення території шляхом проведення весняних посівів на ділянках відкритого ґрунту, постійне забезпечення їх належного утримання, своєчасний полив.

2.1.6.5. Своєчасна обрізка гілок дерев, що закривають покажчики вулиць та будинків, у межах пішохідних доріжок, дорожніх знаків, або мають ознаки аварійних.

2.1.6.6. Вчасне видалення аварійних, сухостійних дерев у порядку, передбаченому чинним законодавством.

2.1.6.7. Реалізація заходів із запобігання виникненню осередків пошкодження зелених насаджень шкідниками та ураження їх хворобами, появі отруйних рослин на території міста, бур'янів шляхом негайного їхнього видалення.

2.1.6.8. Під час утримання прилеглої території житлової та громадської забудови заборонено: перекривати проїзди, проходи загального користування будь-якими засобами (встановлювати для цього паркани, огорожі, шлагбауми тощо) без відповідного документа, що надає на це право, виданого в установленому порядку виконавчим органом міської ради.

2.1.6.9. Під час утримання прилеглої території, територій житлової та громадської забудови забороняється: розміщення або залишення будь-яких будівельних матеріалів (піску, щебеню тощо), будівельного сміття, відходів на прибудинкових територіях, територіях житлової та громадської забудови,

прилеглий території до території житлової та громадської забудови без документа, що надає право на тимчасове погіршення благоустрою, виданого в установленому порядку виконавчими органами міської ради.

2.1.6.10. На час ремонту будинків, квартир у багатоповерхових будинках особи, що здійснюють ремонт, погоджують з головою правління об'єднання співвласників багатоквартирного будинку місце складування будівельних матеріалів або будівельного сміття та отримують документ, що надає право на тимчасове погіршення благоустрою, в уповноваженому виконавчому органу міської ради у порядку, встановленому чинним законодавством України, з подальшим його вивезенням.

2.1.6.11. Забороняється складати опале листя, гілля на прибудинкових територіях, а також поряд з контейнерними майданчиками.

2.1.6.12. При утриманні територій житлової та громадської забудови обов'язковими для дотримання і врахування є акти посадових осіб місцевого самоврядування із рекомендацією щодо проведення в місті загальних заходів із благоустрою (наприклад: «чистий четвер», «суботник» тощо).

2.2. Утримання територій фізичними особами-підприємцями, суб'єктами господарювання, суб'єктами у сфері благоустрою населених пунктів, підприємствами, установами, організаціями.

2.2.1. Фізичні особи-підприємці, суб'єкти господарювання, суб'єкти у сфері благоустрою населених пунктів, підприємства, установи, організації забезпечують благоустрій та утримання в належному санітарному стані території.

2.2.2. Фізичні особи-підприємці, суб'єкти господарювання, суб'єкти у сфері благоустрою населених пунктів, підприємства, установи, організації та фізичні особи несуть відповідальність за невиконання заходів із благоустрою на територіях, а також за дії чи бездіяльність, що призвели до завдання шкоди об'єктам (елементам) благоустрою. При проведенні будь-яких робіт на відповідних територіях зобов'язані дотримуватися вимог цих Правил.

2.2.3. Посадові особи, фізичні особи-підприємці, суб'єкти господарювання, суб'єкти у сфері благоустрою населених пунктів, підприємства, установи, організації, що використовують або є власниками об'єктів та/або елементів об'єктів благоустрою, зобов'язані:

2.2.3.1. Укладати угоди про вивезення відходів, забезпечувати їхню постійну дію та виконання.

2.2.3.2. Усувати на закріплених за ними територіях, об'єктах і елементах благоустрою (їхніх частинах) наслідки пошкоджень, у тому числі спричинені через надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру.

2.2.3.3. У процесі утримання територій, об'єктів і елементів благоустрою (їхніх частин) дотримуватися відповідних технологій щодо запобігання їхньому передчасному зносу, забезпечення умов функціонування та утримання їх у належному санітарно-технічному стані.

2.2.3.4. Змінювати зовнішній вигляд фасадів будівель та споруд, провадити інші роботи на територіях виключно на підставі відповідних дозвільних документів та у порядку, передбаченому чинним законодавством.

2.2.3.5. Усувати написи, нецензурні написи та графіті, провадити своєчасне фарбування і ремонт металевих частин фасаду (пожежні сходи, водостічні труби, огорожі на даху, піддашки, накриття приямків тощо). Провадити миття фасадів і дахів, виконаних із скла, вікон та вітражів не менше одного разу на квартал, окрім періоду, коли температура повітря становить 0° С та нижче.

2.2.3.6. Розміщувати елементи благоустрою у порядку, встановленому чинним законодавством.

2.2.3.7. Захищати зелені насадження на територіях, наданих їм в установленому законом порядку, шляхом установлення бордюрного каменю, декоративних огорож тощо.

2.2.3.8. Провадити ручне або за допомогою технічних засобів прибирання від сміття, відходів та бур'яну територій, здійснювати покіс трави та бур'яну.

2.2.3.9. Забезпечувати належне утримання прилеглої території з метою запобігання травматизму, а саме: очищення від снігу та льоду проїздів, тротуарів, пішохідних доріжок, сходинок входу до будинків і споруд, посипання їх піском тощо.

2.2.3.10. Здійснювати заходи з озеленення території шляхом проведення весняних посівів на ділянках відкритого ґрунту, постійного забезпечення їхнього належного утримання, поливання.

2.2.3.11. Встановлювати на прилеглих та прибудинкових територіях до будинків, будівель, споруд, територій загального користування сміттеві баки (контейнери), урни для сміття та своєчасно їх обслуговувати. Вибір місця розташування яких вирішується та погоджується з уповноваженими органами місцевої влади та місцевого самоврядування. Металеві баки (контейнери) для сміття та вторинних матеріалів фарбуються не менше двох разів на рік (навесні і восени). Урни для сміття фарбуються не менше двох разів на рік.

2.2.3.12. Облаштовувати зовнішнім освітленням фасади, споруди та будівлі.

2.2.3.13. Регулярно прибирати територію від сміття, побутових відходів, бруду, гілля, опалого листя, снігу, льоду тощо, забезпечуючи утримання об'єктів, елементів благоустрою та прилеглих територій у належному стані, при цьому тротуари, велосипедні доріжки прибираються вздовж всієї ділянки будинку, будівлі, домоволодіння у межах належності.

2.2.3.14. Забезпечувати вивезення сміття, бруду, будь-яких відходів, опалого листя, гілля на відведені для цього ділянки або міське сміттєзвалище. Вивезення сміття, побутових відходів здійснюється шляхом укладання відповідних договорів із спеціалізованими підприємствами.

2.2.3.15. Регулярно прибирати місця встановлення сміттєзбірників, контейнерних майданчиків для збору сміття, а також місця, забруднені побутовими та іншими відходами, на територіях, прилеглих до будинків та споруд.

2.2.3.16. Утримувати приміщення громадських туалетів, у тому числі дворових та туалетів на кінцевих зупинках маршрутних транспортних засобів, у належному санітарному та технічному стані.

2.2.3.17. Громадські вбиральні повинні утримуватися у належному стані юридичними особами, у власності (на балансі) яких вони перебувають, згідно з вимогами нормативно - правових, правових актів.

2.2.3.18. Очищувати опори ліній електропередач, стовпів, парканів, огорож, будівель, дерев, інших елементів благоустрою від бруду, написів, оголошень, інформаційно-агітаційних плакатів, реклами, листівок та інших інформаційно-довідкових матеріалів тощо.

2.2.3.19. Систематичне і своєчасне забезпечення знищення бур'янів, косіння газонів на територіях. Газони необхідно скошувати при досягненні висоти травостою 8 – 10 см. Висота травостою, що залишається, повинна бути 4 – 5 см. Регулярно знищувати, видаляти, відповідно до виданих дозволів виконавчими органами міської ради, сухостійні дерева та чагарники, видаляти сухе та поламане гілля й забезпечувати їхнє вивезення у спеціально відведені місця.

Регулярно обстежувати прилеглі та закріплені території з метою виявлення амброзії полинолистої, карантинних рослин, здійснювати заходи з їхнього знищення.

2.3. Порядок утримання будинків, будівель та споруд, їхніх фасадів.

2.3.1. Порядок утримання будинків та споруд, їхніх фасадів здійснюється згідно з цими Правилами, іншими нормативно-правовими, правовими актами.

2.3.2. Вимоги щодо порядку утримання будинків та споруд, їхніх фасадів є обов'язковими для всіх власників та осіб, на яких ці обов'язки покладені відповідно до договору, іншого документа.

2.3.3. Суб'єкти господарювання, юридичні особи, громадяни (власники будинків, будівель, тимчасових споруд) зобов'язані:

1) відновлювати зовнішній вигляд фасадів будинків, будівель, споруд тощо, у разі їхнього псування, пошкодження, забруднення, усувати нецензурні написи та графіті;

2) під час ремонтних або будівельних робіт на фасадах будівель використовувати захисну сітку, плівку чи захисні будівельні банери;

3) обладнувати житлові будинки адресними покажчиками, покажчиками номерів під'їздів (за наявності) і квартир, дошками оголошень при вході до під'їзду (за потреби).

2.3.4. Забороняється:

1) використання допоміжних приміщень не за функціональним призначенням;

2) пошкоджувати, забруднювати у будь-який спосіб стіни, вікна, ліфтові кабінки, перила, робити на них написи, графіті тощо;

3) розміщувати обладнання зовнішнього освітлення, архітектурно-художнього освітлювання, технічних елементів (пристроїв), теплової ізоляції на фасаді, без передбачених чинним законодавством документів (дозволів).

2.4. Обмеження при використанні об'єктів, елементів благоустрою.

2.4.1. На об'єктах, елементах благоустрою забороняється:

1) виконувати будь-які роботи без дозволу, іншого документа в разі, якщо обов'язковість його отримання передбачена законом або іншим нормативно-правовим актом;

2) вчиняти дії, що негативно впливають на архітектуру фасадів будинків, будівель і споруд, у тому числі робити на них написи, графіті без відповідного дозволу, передбаченого чинним законодавством;

3) вивозити, виносити, викидати або звалювати в невідведених для цього місцях будь-які відходи, траву, гілля, деревину, листя, сніг тощо, влаштовувати стихійні звалища, смітники;

4) забруднювати місця загального користування, інші території будь-якими відходами, сміттям, лушпинням від насіння, недопалками тощо;

5) спалювати у невстановлених місцях відходи промислового, побутового або природного походження, траву, гілля, деревину, листя тощо, окрім приготування їжі;

6) на території загального користування самовільно встановлювати тимчасові або постійні огорожі, відгородження, шлагбауми та обмежувачі руху (паркувальні бар'єри), забори перед будинками (приватними);

7) перекривати проїзди, проходи загального користування будь-якими засобами без відповідного на те дозволу, передбаченого чинними нормативними актами;

8) складувати будівельні матеріали, конструкції, обладнання, механізми, агрегати тощо за межами будівельних та інших майданчиків, домоволодінь без відповідних дозвільних документів;

9) захаращувати територію загального користування будь-якими матеріалами, конструкціями, будь-якими відходами тощо;

10) використовувати не за цільовим призначенням контейнери, сміттєзбірники, урни для збору сміття та побутових відходів;

11) виливати рідину, рідкі відходи, здійснювати скиди стоків, викидати будь-які відходи, сміття, недопалки, предмети, будівельні матеріали тощо, здійснювати чистку одягу та килимів, кидати предмети з балконів, лоджій, вікон, сходових клітин та дахів будинків, будівель та споруд;

12) розміщувати оголошення, інформаційно-агітаційні плакати, рекламу, листівки, інформаційно-довідкові матеріали тощо у невстановлених для цього місцях;

13) самовільно встановлювати інші елементи благоустрою, зовнішньої реклами, торгівлі, будь-які конструкції тощо;

14) встановлювати тимчасові технічні засоби регулювання дорожнього руху без погодження з відповідними територіальними органами Національної поліції;

15) влаштовувати стоянки суден, катерів, інших моторних плавучих засобів у межах територій пляжів, зон відпочинку на воді без відповідних дозволів;

16) тримати худобу, свійську птицю, встановлювати голуб'ятні на території загального користування без відповідного дозвільного документа, що надає на це право, який виданий у встановленому порядку;

17) здійснювати ремонт, обслуговування та миття транспортних засобів, машин, механізмів, агрегатів у невідведених для цього місцях;

18) підключатися самовільно та самостійно до будь-яких загальних мереж та комунікацій;

19) використовувати об'єкти та елементи благоустрою не за їхнім функціональним призначенням;

20) засмічувати, забруднювати водні об'єкти та водні ресурси, їхні прибережні захисні смуги сміттям, побутовими відходами, скиданням рідких відходів та стічних речовин;

21) розміщувати транспортні засоби на пішохідних та велосипедних доріжках, якщо для руху пішоходів, велосипедистів залишається менше 2 метрів. Контроль за виконанням даних вимог покладено на виконавчий орган міської ради та територіальний орган Національної поліції;

22) вчиняти дії чи бездіяльність, що може призвести до порушення умов експлуатації каналізаційних, зливових мереж, що призведуть до витікання рідких відходів, води від атмосферних опадів на елемент чи об'єкт благоустрою;

23) вчиняти дії організаційного характеру, проведення робіт тощо, що тягнуть за собою порушення умов благоустрою, пошкодження (руйнування чи псування) вулично-дорожньої мережі, інших об'єктів, елементів благоустрою, та ускладнюють або перешкоджають руху пішоходів і усіх видів транспорту;

24) вчиняти дії з підключення до мережі каналізації, яка призначена для відведення рідких відходів, або скидати рідкі чи інші види відходів будь-яким способом у мережу зливової каналізації.

2.5. Порядок утримання місць для організації ярмарків та майданчиків сезонної торгівлі.

2.5.1. Фізична особа - підприємець, юридична особа та/або інші особи, які є відповідальними за місця проведення ярмарків або майданчиків сезонної торгівлі, відповідно до договорів, інших документів зобов'язані:

1) забезпечити належне утримання території, у тому числі санітарне очищення прилеглої території в радіусі 10 метрів від периметра майданчика;

2) укласти договір на вивезення побутових відходів з юридичною особою або фізичною особою-підприємцем, яка в установленому порядку визначена виконавцем послуг на вивезення побутових відходів на певній території;

3) встановити сміттєзбірники (урни) для роздільного збирання побутових відходів та сміття;

4) забезпечити встановлення біотуалетів;

5) забезпечити збереження у належному санітарному стані всіх елементів благоустрою, зокрема зелених насаджень, на території проведення ярмарків та прилеглий території;

б) ярмарки, майданчики сезонної торгівлі встановлюються на територіях із твердим покриттям. Заборонено розміщувати ярмарки, майданчики сезонної торгівлі на територіях зелених зон;

7) Під час організації ярмарків, майданчиків сезонної торгівлі встановлювати елементи благоустрою, лотки, тимчасові споруди, палатки тощо тільки відповідно до дозволу або іншого документа, виданого виконавчими органами міської ради.

2.6. Порядок утримання ринків.

2.6.1. Власник, користувач підприємства ринку та/або торгової точки зобов'язаний утримувати територію ринку та її прилеглу територію у належному санітарному стані відповідно до цих Правил та інших нормативно-правових актів.

2.6.2. Територія ринку (у тому числі господарські майданчики, під'їзні шляхи та підходи) повинні мати тверде покриття (асфальт, бетон) з похилом, що забезпечує стік дощових і талих вод.

2.6.3. Територія ринку повинна мати каналізацію та водопровід.

2.6.4. Щодо визначення кількості урн слід виходити з того, що на кожен 50 квадратних метрів площі ринку повинна бути встановлена одна урна, проте відстань між ними вздовж лінії торговельних прилавків не має перевищувати 10 метрів.

2.6.5. Власник, користувач підприємства, ринку та/або торгової точки зобов'язаний:

1) відновлювати зовнішній вигляд елементів благоустрою, фасадів будівель підприємства, торговельних точок, огорож підприємства тощо після їхнього псування, пошкодження, забруднення, а також усувати написи, нецензурні написи та графіті;

2) укласти договір на вивезення побутових відходів з юридичною особою або фізичною особою-підприємцем, яка в установленому порядку визначена виконавцем послуг на вивезення побутових відходів на певній території.

2.7. Утримання зовнішньої реклами, рекламних конструкцій, засобів, вивісок та табличок.

2.7.1. Розміщення зовнішньої реклами, рекламних конструкцій, засобів, вивісок та табличок на території Херсонської міської територіальної громади здійснюється на підставі дозволу, виданого у встановленому порядку

уповноваженим органом виконавчого комітету міської ради, що надає на це право.

2.7.2. Роботи, пов'язані з розташуванням рекламних засобів на території Херсонської міської територіальної громади, вважаються закінченими після обов'язкового відновлення благоустрою місця проведення робіт та приведення до належного санітарного стану прилеглої території.

2.7.3. Розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках історії та архітектури і в межах зон охорони таких пам'яток дозволяється на підставі дозволу, який оформлюється за участі виконавчих органів міської ради за погодженням з органом виконавчої влади у сфері охорони історично-культурної спадщини.

2.7.4. Рекламні засоби не повинні створювати перешкоди руху пішоходів і усіх видів транспорту, механізованому прибиранню вулиць, обслуговуванню інженерних мереж і споруд, викошуванню газонів тощо;

2.7.5. Освітлення зовнішньої реклами має бути рівномірним і не засліплювати учасників дорожнього руху, а також не освітлювати квартири житлових будинків.

2.7.6. При розміщенні рекламних засобів поблизу перехресть, біля дорожніх знаків, світлофорів, пішохідних переходів та зупинок транспорту загального користування повинна забезпечуватися видимість дорожніх знаків, світлофорів, перехресть, пішохідних переходів, зупинок транспорту загального користування.

2.7.7. Рекламні засоби, які встановлені самовільно або з порушенням вимог дозвільної документації, договірних умов, демонтуються власниками рекламних засобів за відповідним приписом. У разі неможливості встановити власника або користувача рекламного засобу, чи відомостей про їхнє місце проживання, знаходження, реєстрації, припис про демонтаж публікується в друкованому органі міської ради з установленням строку демонтажу та наслідків невиконання вимог припису. В разі невиконання припису про демонтаж, він організовується уповноваженими виконавчими органами ради із повідомленням власника або користувача про місце зберігання рекламного засобу. Власник або користувач рекламного засобу повинен відшкодувати збитки, понесені при його демонтажі.

2.7.8. Забороняється: розташування рекламних засобів:

- 1) на пішохідних, велосипедних доріжках та алеях, якщо це перешкоджає вільному пересуванню учасників руху;
- 2) на територіях пам'яток садово-паркового мистецтва, природних заповідників, парків, на квітниках та деревах.

2.7.9. Забороняється: вчиняти дії з організації, розповсюдження, розміщення реклами, будь-яких рекламних засобів, оголошень, плакатів, листівок тощо безпосередньо на фасадах будинків, будівель, споруд та їхніх елементів, на парканах, огорожах, стовпах, конструкціях (окрім дощок оголошень), деревах, водостічних трубах, елементах благоустрою та інших, не відведених для цього місцях.

2.7.10. Місця розташування рекламних засобів, дошки оголошень повинні утримуватися в належному технічному та естетичному стані з забезпеченням їх

постійного прибирання та впорядкування. На прилеглій до них території повинно здійснюватися прибирання випадкового сміття, покіс бур'яну та трави.

2.7.11. Рекламні засоби мають утримуватися у належному технічному та естетичному стані з забезпеченням негайного відновлення пошкоджених конструкцій, заміною пошкоджених рекламних сюжетів, постійним оновленням зовнішнього вигляду рекламних засобів та рекламних сюжетів, а також містити реквізити та номер контактного телефону власника рекламного засобу або відповідальної особи.

2.7.12. Забороняється при заміні рекламного сюжету розташування транспортних засобів на території зелених насаджень.

2.7.13. Відповідальність за технічний, естетичний стан рекламних засобів, розміщеної реклами, стан благоустрою місць розташування рекламних засобів несе власник рекламного засобу (якщо інше не передбачено договором) згідно з нормативно-правовими, правовими актами.

2.7.14. Вивіски, таблички повинні розміщуватися без втручання у несучі конструкції, легко демонтуватися, щоб не створювати перешкод під час робіт, пов'язаних з експлуатацією та ремонтом будівель і споруд, на яких вони розміщуються.

2.7.15. Не повинні відтворювати зображення дорожніх знаків.

2.7.16. Не повинні розміщуватися на будинках або спорудах – об'єктах незавершеного будівництва.

2.7.17. Демонтаж вивісок чи табличок, розміщених із порушенням вимог цих Правил, здійснюється у разі:

1) припинення юридичної особи або припинення діяльності фізичної особи - підприємця;

2) невідповідності розміщення вивіски чи таблички вимогам щодо її розміщення, наданим у визначенні, та архітектурним вимогам, державним нормам, стандартам і правилам, санітарним нормам;

3) порушення благоустрою території.

2.7.18. Розміщені вивіски чи таблички підлягають демонтажу за рахунок коштів юридичних осіб або фізичних осіб - підприємців, якими вони були встановлені.

2.7.19. власники опор рекламних засобів, що розташовані вздовж проїжджої частини вулиць, повинні забезпечити нанесення на них вертикальної дорожньої розмітки, світло відбивними матеріалами, заввишки до 2 метрів від поверхні землі та забезпечують належний санітарний стан в 10 метровій зоні навколо опори власними силами, або укладають відповідний договір з балансоутримувачем території. В разі демонтажу рекламного засобу її власник відшкодовує витрати балансоутримувача на відновлення благоустрою у місцях демонтажу чи виконує роботи з благоустрою власними силами.

2.7.20. власниками та/або балансоутримувачами постійно здійснюється очищення об'єктів та елементів (частин) об'єктів благоустрою, крім інформаційних стендів, дощок та інших спеціально призначених для цього місць, від розміщених на них оголошень, інформаційно-агітаційних плакатів,

рекламних листівок, наліпок, написів та зображень (малюнків), тимчасових мобільних виносних спеціальних рекламних конструкцій тощо.

2.8. Порядок утримання малих архітектурних форм, тимчасових споруд, об'єктів торгівлі та інших елементів благоустрою.

2.8.1. Розміщення малих архітектурних форм, тимчасових споруд, об'єктів торгівлі та інших елементів благоустрою здійснюється тільки на підставі відповідного дозволу та/або іншого документу, виданого уповноваженим на це органом у порядку, визначеному чинним законодавством.

2.8.2. Утримання тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, об'єктів торгівлі здійснюється їхніми власниками або користувачами.

2.8.3. Біля кожної тимчасової споруди, об'єкта торгівлі, елементу благоустрою здійснюються роботи відповідно до проекту індивідуального благоустрою, схеми благоустрою.

2.8.4. Біля кожної тимчасової споруди, об'єкта торгівлі, інших елементів благоустрою встановлюється однотипна урна для сміття. Обслуговування урни покладається на власника або користувача.

2.8.5. Власники або користувачі зупиночних або торгово-зупиночних комплексів, тимчасових споруд за розташування їх на зупинках громадського транспорту зобов'язані встановлювати дошки оголошень встановленого зразка та утримувати їх у належному стані.

2.8.6. Підключення зупиночних або торгово-зупиночних комплексів, тимчасових споруд до мереж та комунікацій здійснюється за наявності договору та з дотриманням умов і правил технічної експлуатації відповідних мереж та комунікацій.

2.8.7. Кожна стаціонарна тимчасова споруда, мала архітектурна форма має бути забезпечена зовнішнім освітленням та прилеглим покриттям відповідно до проекту індивідуального благоустрою, схеми благоустрою – відповідно до вимог законодавства.

2.8.8. При розміщенні тимчасової споруди, малої архітектурної форми мають бути враховані вимоги щодо пішохідної та транспортної доступності (розвантаження товарів). У разі розміщення тимчасової споруди, малої архітектурної форми на відстані більше 2 метрів від тротуару до неї з тротуару будується пішохідна доріжка завширшки не менше як 1,5 метра.

2.8.9. Не допускається користування тимчасовою спорудою, малою архітектурною формою, а також пересувними елементами вуличної торгівлі, якщо їхні власники не дотримуються вимог нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів щодо благоустрою прилеглої території та забезпечення належного утримання та використання інженерного обладнання.

2.8.10. Власники або користувачі тимчасової споруди, малої архітектурної форми зобов'язані забезпечити санітарне очищення прилеглої території, укласти договір на вивезення побутових відходів із спеціалізованим підприємством, юридичною особою або фізичною особою - підприємцем, яка в

установленому порядку визначена виконавцем послуг на вивезення побутових відходів на певній території.

2.8.11. Суб'єкт господарювання, що утримує відповідний об'єкт благоустрою, зобов'язаний встановлювати та утримувати у справному стані садові, паркові лави, фарбувати їх не рідше 1 разу на рік, мити при забрудненні й очищати від снігу та здійснювати своєчасний ремонт.

2.8.12. Зовнішній вигляд малих архітектурних форм, тимчасових споруд, об'єктів торгівлі та інших елементів благоустрою повинен відповідати концепції розвитку міста, мати естетичний вигляд.

2.8.13. Забороняється: зберігати товари, тару, відходи і т.п. на прилеглій до об'єктів торгівлі території, проїжджій частині вулиць, тротуарах, зелених зонах, інших територіях загального користування.

2.8.14. Малі архітектурні форми, тимчасові споруди, об'єкти торгівлі та інші елементи благоустрою, які установлені без відповідного на це дозволу, підлягають демонтажу.

2.9. Порядок утримання місць для стоянки транспортних засобів (автостоянок) та місць паркування транспортних засобів (паркувальних майданчиків).

На територіях місць для стоянки транспортних засобів (автостоянок, місць паркування) забезпечується додержання загальних вимог санітарного очищення територій, вимог цих Правил, встановленого порядку та режиму паркування.

2.9.1. Власник, користувач або інші особи, яким передані зазначені території у користування згідно з договором, іншими документами, зобов'язані забезпечити їхнє утримання у належному санітарному стані відповідно до законів України, цих Правил та інших нормативно-правових актів.

2.9.2. У спеціально обладнаних місцях для стоянки або паркування транспортних засобів забороняється:

- 1) засмічувати територію;
- 2) розпалювати вогнища;
- 3) здійснювати торгівлю, захарашувати території побутовими відходами, товарами, тарою, обладнанням тощо;
- 4) зливати відпрацьовані мастила, технічні речовини на землю чи дорожнє покриття;
- 5) псувати обладнання місць стоянки, паркування, пошкоджувати зелені насадження на прилеглій території;
- 6) мити та обслуговувати транспортні засоби в непередбачених для цього місцях.

2.9.3. Місця для стоянки або паркування транспортних засобів (автостоянки, місця паркування) використовуються виключно за цільовим призначенням.

2.9.4. Забороняється: стоянка або паркування транспортних засобів на об'єктах благоустрою та в невідведених для цього місцях, які не призначені для

руху транспорту і не належать до автомобільних доріг, таких як: парки, рекреаційні зони (набережні), сади, сквери та майданчики, площі, вулиці тротуари, пішохідні доріжки, які призначені виключно для руху пішоходів, тощо.

2.9.5. Забороняється: залишати автотранспортні засоби та механізми на територіях внутрішньо кварталних проїздів, заважаючи проїзду машин швидкої допомоги, пожежної, прибиральної, аварійної техніки, тощо, а також влаштовувати постійні стоянки автотранспорту в місцях, для цього не відведених.

2.10. Порядок утримання доріг, вулиць (провулків, узвозів, проїздів) тощо.

2.10.1. Посадові особи, балансоутримувачі, відповідальні за будівництво, реконструкцію, ремонт, експлуатацію та облаштування автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, мостів, шляхопроводів, покриття площ, проспектів, вулиць, доріг, тротуарів, пішохідних та велосипедних доріжок, інших споруд тощо зобов'язані забезпечувати утримання їх у належному стані, відповідно до встановлених відповідними нормативно-правовими актами вимог щодо забезпечення безпеки дорожнього руху.

2.10.2. Використовувати дороги, вулиці тощо не за їх функціональним призначенням, встановлювати засоби організації дорожнього руху дозволяється лише відповідно до погодження територіального органу Національної поліції України і відповідного рішення балансоутримувача або уповноваженого ним органу. Озеленення вулиць і доріг здійснюється згідно зі встановленими нормами та правилами.

2.10.3. Відповідальна особа, балансоутримувач дорожніх об'єктів або уповноважений ним орган, дорожньо-експлуатаційні організації зобов'язані:

1) постійно контролювати стан усіх елементів дорожніх об'єктів та негайно усувати виявлені пошкодження чи інші перешкоди дорожньому руху;

2) контролювати якість робіт, які мають виконуватися підрядними організаціями згідно з нормативно-правовими, правовими актами;

3) вирішувати питання забезпечення експлуатації дорожніх об'єктів у надзвичайних ситуаціях, за несприятливих погодно-кліматичних умов, у разі деформації та пошкодження елементів дорожніх об'єктів, аварії на підземних комунікаціях або виникнення інших перешкод дорожньому руху разом із спеціалізованими службами організації дорожнього руху;

4) брати участь спільно з територіальним органом Національної поліції України в огляді місць дорожньо-транспортних пригод для визначення дорожніх умов, за яких вони сталися, та усувати виявлені недоліки;

5) сповіщати виконавчі органи міської ради та учасників дорожнього руху про закриття або обмеження руху, стан дорожнього покриття і рівень аварійності на відповідних ділянках, про погодно-кліматичні та інші умови;

6) здійснювати в весняний, літній, осінній період, у плановому порядку, спеціальним транспортом механізоване миття та підмітання проїжджої частини

вулиць та прибордюрного каменю, відходів листового опаду, ремонту покриття тощо;

7) забезпечувати дотримання вимог техніки безпеки, а також безпеки дорожнього руху під час виконання дорожньо-експлуатаційних робіт.

2.10.4. Власники транспортних засобів, водії зобов'язані вживати заходів із недопущення винесення на проїжджу частину доріг, вулиць сипучих матеріалів, землі, каміння, будівельних матеріалів, бетону тощо, не допускати засмічення проїжджої частини внаслідок переповнення кузова транспортного засобу вантажем, пошкодженням тари, р'звіюванням безтарних вантажів, руху із незакріпленим вантажем, забруднення або запилення повітря.

2.10.5. Забороняється заправляти транспортні засоби пально-мастильними матеріалами з автомобільних та інших пересувних бензо-, газозаправників, займатися торгівлею пально-мастильними та іншими матеріалами і виробами.

2.10.6. Суб'єкти господарювання, які є власниками земельних ділянок або землекористувачами, а також власники та користувачі тимчасових споруд, що розташовані в межах «червоних ліній» вулиць і доріг, на закріпленій території зобов'язані:

- 1) забезпечити ремонт та утримання відповідної території;
- 2) утримувати та забезпечувати належний технічний стан охоронної зони інженерних комунікацій, обладнання, споруд та елементів дорожніх об'єктів, що використовуються, відповідно до їх функціонального призначення;
- 3) дотримуватися вимог чинних норм і правил щодо охорони дорожніх об'єктів;
- 4) у разі виявлення небезпечних умов експлуатації споруд і об'єктів, аварій і руйнувань, що призвели до виникнення перешкод дорожньому руху або загрожують збереженню елементів дорожніх об'єктів, негайно повідомити власників дорожніх об'єктів або уповноважених ними органів, а також територіальний орган Національної поліції України.

2.10.7. У межах «червоних ліній» міських вулиць і доріг забороняється:

- 1) розміщувати малі архітектурні форми, тимчасові споруди, споруди та об'єкти, встановлювати сміттєзбірники;
- 2) смітити, псувати дорожнє покриття, обладнання, зелені насадження;
- 3) спалювати, складувати сміття, побутові відходи;
- 4) скидати промислові, меліоративні і каналізаційні стоки в систему дорожнього зливостоку;
- 5) встановлювати намети;
- 6) випасати худобу та свійську птицю;
- 7) скидати сніг.

При виконанні робіт із ремонту та утримання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів дорожньо-експлуатаційні організації у першочерговому порядку повинні здійснювати заходи щодо безпеки дорожнього руху.

2.10.8. Балансоутримувач дорожніх об'єктів або уповноважений ним орган, дорожньо-експлуатаційні організації, користувачі дорожніх об'єктів та спеціалізовані служби організації дорожнього руху зобов'язані забезпечувати

зручні і безпечні умови руху, сприяти збільшенню пропускну́ї спроможності дорожніх об'єктів, запобігати травмуванню учасників дорожнього руху, пошкодженню транспортних засобів і дорожніх об'єктів, забрудненню навколишнього середовища.

2.10.9. Власники або балансоутримувачі підземних комунікацій (споруд) зобов'язані:

1) забезпечити розміщення та утримання кришок, решіток оглядових та приймальних колодязів у справному стані;

2) забезпечити розміщення кришок, решіток колодязів на рівні верхнього шару дорожнього покриття, без перекосів на дорогах, пішохідних та велосипедних доріжках;

3) вживати заходів із недопущення та відновлення просідання дорожнього покриття навколо оглядових приймальних колодязів підземних комунікацій.

2.10.10. Ремонт і утримання дорожніх об'єктів має виконуватися згідно з технічними правилами ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування і технічними правилами ремонту й утримання міських вулиць і доріг, інших будівельних та санітарних норм та правил. Якість робіт із ремонту та утримання об'єктів має відповідати вимогам нормативно - правових, правових актів, комфортності, економічності та безпеки дорожнього руху.

2.10.11. Забороняється довільно зменшувати ширину доріг, проїздів, пішохідних, велосипедних доріжок.

2.10.12. Заборонено мити транспортні засоби на дорогах, вулицях, у провулках, на пішохідних та велосипедних доріжках, інших об'єктах благоустрою та в інших невідведених для цього місцях.

2.10.13. Ремонт і утримання доріг повинні виконуватися балансоутримувачем чи власником, якому вони належать, або виконавцем відповідних послуг за договором, у відповідності до вимог правил ремонту та утримання автомобільних доріг, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони.

2.10.14. Утримання елементів доріг (тротуарів, пішохідних доріжок тощо) у весняний, літній, осінній періоди здійснюється шляхом підмітання, прибирання сміття, відходів листового опаду, ремонту покриття тощо.

2.10.15. Забороняється проведення земляних робіт на дорогах, їхніх елементах, призначених для руху пішоходів, інших робіт, пов'язаних із перекриттям руху машин, пішоходів, без оформлення передбачених чинним законодавством дозвільних документів. У разі отримання дозволу на проведення таких робіт, вони виконуються із чітким дотриманням вимог цих Правил. У разі порушення цього пункту Правил, особи, котрі виконують такі роботи, несуть відповідальність у відповідності до Кодексу України про адміністративні правопорушення та компенсують шкоду, завдану громаді через погіршення елемента чи об'єкта благоустрою.

2.10.16. Покриття проїзної частини не повинно мати осідань, вибоїн, напливів, чи інших деформацій, що утруднюють рух транспортних засобів.

2.10.17. гранично допустимі пошкодження площі покриття, а також терміни ліквідації з моменту їх виявлення повинні ДСТУ 3587-97 «Безпека дорожнього руху. Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану».

2.11. Порядок зимового прибирання відповідних територій та доріг фізичними особами - підприємцями, суб'єктами господарювання, суб'єктами у сфері благоустрою населених пунктів, підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами.

2.11.1. Зимове утримання доріг, їхніх елементів включає в себе виконання робіт відповідальними особами, що поділяються на три групи: снігоочищення, видалення снігу та льодового сколу, ліквідація ожеледі та боротьба зі слизькими поверхнями.

2.11.2. Прибирання снігу та льоду. Роботи з прибирання снігу та льоду розпочинаються з настанням снігопаду для запобігання утворенню накату. Першочергово очищаються тротуари, велосипедні доріжки, дороги до під'їздів житлових будинків, місця для зупинки громадського транспорту. Дозволено укладати сніг у вали для наступного вивезення на вулицях і площах, за винятком території місць для зупинок громадського транспорту.

2.11.3. Видалення снігу та сніжно-льодових утворень. При переміщенні снігу з тротуару на проїжджу частину вулиці, провулку тощо, для його механізованого видалення, снігові вали розміщують на відстані не більше 1 метра від бордюру, або краю проїжджої частини. Забороняється: формування снігових валів на перехрестях, пішохідних та велосипедних доріжках, місцях для зупинки громадського транспорту, місцях для паркування, в місцях в'їзду у двори і на внутрішньо кварталну територію, на решітках колодязів зливної каналізації. Зібраний сніг та лід повинен щоденно вивозитися на відведені для їх складування ділянки.

2.11.4. Усунення слизьких поверхонь. Під час ожеледиці необхідно посипати (обробляти) пішохідні та велосипедні доріжки, підземні пішохідні переходи, місця для зупинки громадського транспорту, дороги, спуски, підйоми протиожеледними реагентами, сумішами.

2.11.5. Фізичні особи-підприємці, суб'єкти господарювання, суб'єкти у сфері благоустрою населених пунктів, підприємства, установи, організації та фізичні особи, які утримують відповідні території, закріплені за ними відповідно до договору або визначені цими Правилами, зобов'язані:

1) мати власний необхідний для прибирання снігу і льоду ручний інвентар;

2) своєчасно здійснювати протиожеледні заходи та мати достатній запас протиожеледних реагентів, сумішей;

3) своєчасно очищати від снігу та льоду закріплені за ними відповідні території та дороги;

4) своєчасно очищати дахи, карнизи та інші елементи будинків, будівель, споруд, водостічні труби, карнизи від сніжно-льодових утворень, бурульок, із

забезпеченням заходів безпеки руху пішоходів (встановлення огорожувальних елементів під час проведення робіт на пішохідних та велосипедних доріжках, пішохідних зонах), з наступним вивозом сніго-льодових утворень, бурульок тощо);

5) починати очищення тротуарів, внутрішньо кварталних проїздів, інших елементів доріг із початком снігопаду.

2.11.6. Суб'єкти господарювання або громадяни, у разі неможливості здійснювати даний вид робіт самостійно, повинні укласти договори з відповідними підприємствами, установами, або фізичними особами-підприємцями про прибирання, у тому числі механізоване, посипання піщаною сумішшю та іншими дозволеними для цього матеріалами вулиць, площ, перехресть, тротуарів, закріплених за ними територій.

2.12. Порядок утримання ліхтарів вуличного освітлення, засобів та обладнання зовнішнього освітлення, установок з декоративного підсвічування будинків і пам'ятників, вивісок, вітрин.

2.12.1. Суб'єкти господарювання, фізичні особи - підприємці, суб'єкти у сфері благоустрою населених пунктів, підприємства, установи, організації та громадяни, які є власниками (балансоутримувачами) або користувачами ліхтарів вуличного освітлення, засобів та обладнання зовнішнього освітлення, установок з декоративного підсвічування будинків і пам'ятників, вивісок, вітрин, світлової реклами, зобов'язані забезпечити їх належний режим роботи та технічний, а також естетичний стан.

2.12.2. Утримання в належному технічному, естетичному стані та обслуговування мереж освітлення прибудинкових територій здійснюється їх власником (балансоутримувачем).

2.12.3. На територіях парків і скверів повинні встановлюватися енергозберігаючі ліхтарі освітлення вздовж доріжок та на майданчиках.

2.12.4. Опори зовнішнього освітлення (ліхтарі), кронштейни, арматура та інші пристрої зовнішнього освітлення мають утримуватися у належному технічному та санітарному стані.

2.12.5. Балансоутримувач, власник, користувач забезпечує своєчасне фарбування опор зовнішнього освітлення (ліхтарів) та кронштейнів кріплення світильників, навісного обладнання.

2.12.6. Видалення та вивезення пошкоджених опор зовнішнього освітлення (ліхтарів) та усунення можливих пошкоджень мереж, що можуть спричинити травмування людей, здійснюється балансоутримувачем негайно.

2.12.7. Установки архітектурно-декоративного освітлення не повинні засліплювати водіїв транспорту і пішоходів та мешканців будинків.

2.12.8. Усі вітрини торговельних закладів повинні бути обладнані спеціальними енергозберігаючими приладами освітлення.

2.12.9. Освітлення вулиць має бути рівномірним та не засліплювати учасників дорожнього руху та не освітлювати прямими променями квартири житлових чи приватних будинків.

2.12.10. Забороняється відключати освітлення у темний час доби на пішохідних переходах, а також ділянках автомобільних доріг, проспектах, магістралях з високим рівнем небезпеки.

2.12.11. Роботи з усунення пошкоджень мереж зовнішнього освітлення провадяться з огороженням місць проведення робіт.

2.12.12. Відповідальність за утримання територій в межах охоронних смуг під лініями електромереж, наземних теплотрас та водогонів тощо несуть власники (балансоутримувачі) цих об'єктів.

2.12.13. Балансоутримувач, власник, користувач повинен забезпечувати своєчасне очищення опор зовнішнього освітлення (ліхтарів) та кронштейнів кріплення світильників, навісного обладнання від самовільно поклеєних об'яв, та рекламних листівок, а також постійно вживати заходів із запобігання несанкціонованому обклеюванню за допомогою технічних засобів.

2.13. Порядок здійснення благоустрою, утримання об'єктів та елементів благоустрою суб'єктами господарювання, що здійснюють перевезення пасажирів та вантажів.

2.13.1. Санітарне очищення місць для зупинки маршрутних транспортних засобів, стоянок таксі здійснюється згідно з умовами цих Правил, у радіусі 10 метрів від периметра облаштування місць для зупинки та до проїжджої частини вулиці.

2.13.2. Власники, користувачі, балансоутримувачі зупинки зобов'язані встановити не менше 2-х урн для сміття та своєчасно їх обслуговувати.

2.13.3. Утримання у належному технічному, санітарному та естетичному стані павільйонів або іншого обладнання зупинки маршрутних транспортних засобів здійснює їх власник, користувач, балансоутримувач або інші особи відповідно до договору або іншого документа.

2.14. Порядок здійснення благоустрою, утримання об'єктів та елементів благоустрою під час будівельних, земельних, ремонтних та інших робіт.

2.14.1. Суб'єкти господарювання, фізичні особи-підприємці, суб'єкти у сфері благоустрою населених пунктів, підприємства, установи, організації зобов'язані забезпечити огороження будівельного майданчика парканом визначеного типу, утримувати у належному стані будівельний майданчик, земельну ділянку, виділену під будівництво чи проектування, також у радіусі 10 метрів від меж майданчику земельної ділянки та до проїжджої частини вулиці.

2.14.2. Виконувати будь-які види робіт, що спричиняють погіршення благоустрою, лише на підставі передбачених чинним законодавством документів.

2.14.3. Здійснювати ремонтні роботи на фасадах будинків, будівель і споруд з обов'язковим використанням протипилових засобів (захисна сітка, плівка, легка огорожа).

2.14.4. Встановлювати захисні або охоронно-захисні загорожі, риштування, за межами території, яка надана під будівництво (реконструкцію, ремонт тощо), лише на підставі передбачених чинним законодавством документів.

2.14.5. Прибирати не рідше ніж один раз на добу територію, прилеглу до будівельних майданчиків або місць проведення будь-яких ремонтно-будівельних робіт, від залишків будівельних матеріалів, ґрунту, сміття тощо.

2.14.6. Організувати механічне або ручне очищення і миття автотранспортних засобів при їх виїзді з будівельних майданчиків на проїзну частину вулиць. Не допускати випадків виїзду транспортних засобів з будівельних майданчиків на проїзну частину вулиць із забрудненими колесами.

2.14.7. Вживати заходів із недопущення винесення транспортними засобами на дорожні об'єкти сипучих матеріалів і розчинів, а також засмічення вулиць унаслідок перепоповнення кузова вантажем, розвіювання безтарних вантажів, руху із незакріпленим вантажем, забруднення або запилення повітря.

2.14.8. Не допускати відкачування та виливання води, стічних вод на проїзну частину вулиць, тротуари водойми та інші місця, якщо це не передбачено технологічним відведенням стічних вод.

2.14.9. Не допускати забруднення, самовільної зміни межі акваторії та прибережних смуг водних об'єктів.

2.15. Порядок проведення земляних, ремонтних чи інших робіт, пов'язаних з порушенням благоустрою.

2.15.1. Проведення земляних, ремонтних чи інших робіт, тимчасове порушення стану благоустрою дозволяється виключно на підставі дозволу, іншого документа на порушення благоустрою, який видає та супроводжує уповноважений виконкомом міської ради орган.

2.15.2. У разі, якщо аварійні роботи проводилися на місці, де було асфальтобетонне покриття, асфальтування відновлюється згідно з графіком, погодженим встановленим порядком. Якщо графік не було складено, відновлення асфальтобетонного покриття здійснюється у термін не більше 10 днів з дати закінчення дії дозволу. Невиконання графіка можливе лише за поважних причин (погодні умови, аварії та інші форс-мажорні обставини).

2.15.3. Дозвіл на порушення стану благоустрою, пов'язаний з проведенням робіт, повинен знаходитися на місці проведення робіт у відповідальності особи.

2.15.4. Виконавець робіт, який здійснює роботи по дозволу, зобов'язаний до їх початку:

1) огородити місце розкопування стандартними бар'єрами визначеного типу, пофарбованими у яскраві кольори і оснащеними попереджуючими знаками стандартного типу з освітленням, на одній з конструкцій елемента

огорожі, бар'єру розміщується інформація про власника (користувача), балансоутримувача та їхні контактні номери телефону;

2) встановити технічні засоби регулювання дорожнього руху на місці проведення робіт згідно зі схемою, погодженою з територіальним підрозділом Національної поліції України, який відповідає за безпеку дорожнього руху;

3) на ділянках вулиці, де дозволено її перекриття, встановити схему об'їзду;

4) встановити інформаційний щит з найменуванням осіб, які є замовниками робіт та підрядниками, строками початку і закінчення робіт, іншою інформацією.

2.15.5. Виконавець робіт несе відповідальність за пошкодження підземних мереж, зелених насаджень. Пошкоджені комунікації повинні бути негайно відновлені (підрядником) виконавцем робіт за власний рахунок.

2.15.6. Забороняється перенесення наявних підземних комунікацій, зелених насаджень, якщо це не передбачено проектом.

2.15.7. Забороняється загромаджувати будівельними матеріалами проїзні частини вулиць, тротуари, переходи, території зелених насаджень.

2.15.8. У місцях проходу людей встановлюються перехідні містки, завширшки не менше 0,75 метра, з перилами заввишки не менше 1 метра, розраховані на навантаження не менше 400 кг на один погонний метр містка.

2.15.9. Забороняється засипати ґрунтом дерева, кущі, інші зелені насадження, геодезичні знаки, кришки каналізаційних, телефонних та інших оглядових колодязів підземних комунікацій.

2.15.10. Зворотна засипка траншей та котлованів здійснюється відсівом, піском (чи іншим придатним для цього матеріалом), із пошаровим утрамбуванням і зволоженням на всю глибину та суворим дотриманням чинних будівельних норм та правил. Засипання траншей не придатним для цієї мети матеріалом та без необхідного ущільнення заборонено. Відновлення покриття проїжджої частини дороги, тротуару, зеленої зони проводиться з використанням того ж типу покриття і матеріалів.

2.15.11. Захисні огорожі в місцях виконання робіт мають бути визначених типів, які відповідають даним Правилам та іншим нормативно-правовим актам.

2.16. Порядок утримання, видалення та пересаджування зелених насаджень.

2.16.1. Суб'єктам господарювання, фізичним особам - підприємцям, суб'єктам у сфері благоустрою населених пунктів, підприємствам, установам, організаціям, громадянам заборонено зривати квіти, ламати гілки, вирубувати та пошкоджувати дерева, кущі, знищувати та пошкоджувати газони на вулицях, у кварталах, у парках, скверах та інших місцях загального користування без відповідного дозволу, виданого уповноваженим виконавчим органом міської ради.

2.16.2. Видалення аварійних, сухостійних і фаутичних дерев на об'єкті благоустрою здійснює балансоутримувач на підставі акта обстеження зелених насаджень.

2.16.3. У процесі ліквідації наслідків стихійного лиха, аварійної та надзвичайної ситуації, а також у разі, якщо стан зелених насаджень загрожує життю, здоров'ю людей чи майну громадян або суб'єкту господарювання, видалення зелених насаджень здійснюється негайно з наступним оформленням акта обстеження.

2.16.4. Видалення зелених насаджень на земельній ділянці, яка перебуває у приватній власності та на присадибній земельній ділянці, здійснюється за рішенням власника земельної ділянки.

2.16.5. Формування та омолодження шляхом обрізування дерев не є видаленням зелених насаджень і здійснюється з дотриманням вимог Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України, за винятком присадибних ділянок та земель, що перебувають у власності суб'єктів господарювання та фізичних осіб, на яких формування та омолодження шляхом обрізування дерев не потребує складання акта обстеження.

2.16.6. Після порубки дерев на територіях загального користування та прилеглих до підприємств, установ, організацій, будівель пні повинні бути видалені протягом 5 (п'яти) діб.

2.16.7. Повалені дерева повинні бути прибрані негайно з проїжджої частини доріг, тротуарів, від фасадів житлових будинків, виробничих будівель тощо.

2.16.8. Охороні та відновленню підлягають усі зелені насадження в межах міста під час здійснення будь-якої діяльності, окрім зелених насаджень, які висаджені або вирости самосівом, бур'яни, алергенні рослини в охоронних зонах повітряних і кабельних ліній, трансформаторних підстанцій, розподільчих пунктів і пристроїв, мостів і шляхопроводів.

2.16.9. Охорона, утримання та відновлення зелених насаджень на об'єктах благоустрою, а також знесення дерев, які вирости самосівом, здійснюються за рахунок коштів державного або місцевого бюджету залежно від підпорядкування об'єкта благоустрою, а на земельних ділянках, переданих у власність, наданих у постійне користування або в оренду, – за рахунок коштів їхніх власників або користувачів.

2.16.10. Відповідальними за збереження зелених насаджень і належний догляд за ними, вжиття заходів щодо видалення сухостійних, фаутичних та аварійних дерев є:

- 1) на об'єктах благоустрою державної чи комунальної власності – балансоутримувачі цих об'єктів;
- 2) на територіях підприємств, установ, організацій, фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності та прилеглих територіях – відповідальні особи;
- 3) на територіях земельних ділянок, які відведені під будівництво, та прилеглих до них ділянок – забудовники чи користувачі (власники) цих територій;

4) на приватних садибах і прилеглих ділянках – їхні власники;

5) на прибудинкових територіях багатоквартирних будинків – об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (у разі наявності) або співвласники багатоквартирного будинку.

2.16.11. Усі роботи з поточного утримання зелених насаджень на територіях, закріплених за суб'єктами господарювання, здійснюються силами і коштами цих суб'єктів або на договірних засадах з уповноваженим на те органом.

2.16.12. Догляд за зеленими насадженнями на вулицях, площах, бульварах, скверах, майданах, парках повинен проводитися їхніми балансоутримувачами або спеціалізованими підприємствами, організаціями зеленого господарства, які укомплектовані спеціальною технікою та механізмами, кваліфікованими спеціалістами, на умовах договору з балансоутримувачем.

2.16.13. Під час проведення будь-яких робіт на земельній ділянці, на якій залишилися зелені насадження, забудовник зобов'язаний:

1) огородити дерева на території будівництва;

2) при виконанні робіт із будівництва доріг, тротуарів, асфальтування дворів тощо залишати місця (лунки) для посадки дерев, а також утворювати лунки навколо наявних дерев;

3) не допускати засипання ґрунтом чагарників та стовбури дерев.

2.16.14. На території зон зелених насаджень забороняється:

1) складувати будь-які матеріали;

2) влаштовувати звалища сміття, снігу, льоду тощо;

3) обладнувати стоянки, здійснювати виїзд або розміщати автомашини, мотоцикли, велосипеди та інші транспортні засоби;

4) будь-яке будівництво, розміщення малих форм архітектури, тимчасових споруд без наявності відповідних документів, що надають на це право;

5) використовувати малі форми архітектури не за призначенням;

6) влаштовувати місця для зупинки маршрутних транспортних засобів або пасажирські площадки на газонах та зелених зонах;

7) випалювати суху рослинність, розпалювати багаття та порушувати інші правила протипожежної безпеки;

8) підвішувати на деревах гамаки, гойдалки, мотузки для сушіння білизни, прикріплювати рекламні щити, електродроти та інші предмети, які можуть пошкодити дерево;

9) добувати з дерев сік, смолу, робити надрізи, написи, наносити механічні пошкодження, обрізати;

10) пошкоджувати зелені насадження будь-яким способом, рвати квіти і ламати дерева та чагарники, витоπτувати газони, квітники;

11) заправляти, ремонтувати транспортні засоби і механізми, човни і катери на прибудинкових територіях, газонах, берегах рік і заток, озер, у парках та скверах, інших зелених зонах.

2.17. Порядок утримання технічних засобів регулювання дорожнього руху, камер відеонагляду на вулицях населених пунктів на території Херсонської міської територіальної громади.

2.17.1. Утримання у належному стані дорожніх знаків, дорожньої розмітки, маршрутних покажчиків, світлофорів, камер відеонагляду здійснюють їхні балансоутримувачі або інші особи згідно з договорами, іншими документами відповідно до вимог цих Правил, нормативно - правових, правових актів.

2.17.2. Кожний учасник дорожнього руху зобов'язаний використовувати елементи дорожніх об'єктів відповідно до їх цільового призначення, не порушувати права і законні інтереси інших учасників дорожнього руху та балансоутримувача дороги тощо.

2.18. Порядок утримання обладнання та елементів благоустрою дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку, інших майданчиків.

2.18.1. Утримання у належному естетичному та технічному стані обладнання та елементів дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля, інших майданчиків покладається на власників (балансоутримувачів) обладнання майданчиків або осіб, на території яких розміщені майданчики.

2.18.2. Утримання дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля, інших майданчиків здійснюється з додержанням санітарних та технічних норм, які забезпечують безпечне користування ними.

2.18.3. Обладнання дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля, інших майданчиків власник (балансоутримувач) зобов'язаний утримувати у справному технічному стані, регулярно (не рідше 1 разу у квартал) обстежувати зі складанням відповідного акта, своєчасно ремонтувати, щорічно фарбувати.

2.18.4. Будова, виготовлення, установлення, монтаж, експлуатація, ремонт та реконструкція атракціонної техніки, дитячих, спортивних майданчиків здійснюється згідно з дозвільними документами, нормативно - правовими нормами, правовими актами.

2.18.5. Забороняється наявність та використання поламано, небезпечного для життя та здоров'я громадян обладнання, елементів благоустрою.

2.18.6. Забороняється розміщувати транспортні засоби на території дитячих, спортивних та інших пішохідних майданчиків.

2.19. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій загального користування парків (гідропарків, парків культури і відпочинку, парків пам'яток садово-паркового мистецтва, спортивних, дитячих, меморіальних та інших (далі – парків), рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів і майданчиків для дозвілля.

Благоустрій та утримання у належному стані територій парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів та майданчиків для дозвілля здійснюють їхні балансоутримувачі, а об'єкта чи елемента благоустрою, який перебуває у приватній власності, – його власником, відповідно до цих Правил та інших нормативно-правових, правових актів.

Благоустрій та утримання у належному стані вищевказаних територій включає в себе:

1) санітарне очищення: прибирання сміття, відходів, листя, гілля тощо, встановлення урн та їхнє очищення у міру накопичення, але не рідше 1 разу на добу, їхнє миття та фарбування;

2) встановлення сміттезбиральних майданчиків (майданчиків для тимчасового накопичення відходів), укладання договорів на вивезення побутових відходів;

3) освітлення територій;

4) озеленення, збереження наявних зелених насаджень;

5) відновлення території у міжсезонний період, після стихійних природних явищ, аварій, інших випадків;

6) утримання у належному санітарному, технічному та естетичному стані, належних балансоутримувачу будівель, споруд, конструкцій, що розташовані на території парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів і майданчиків для дозвілля відповідно до вимог чинного законодавства;

7) встановлення та утримання у належному санітарному, технічному та естетичному стані засобів та обладнання зовнішнього освітлення, садових лав, таблиць, планів території, меморіальних дощок, пам'ятників та інших елементів благоустрою;

8) забезпечення безпечних умов перебування та відпочинку громадян;

9) забезпечення належної роботи атракціонів, обладнання майданчиків з дотриманням техніки безпеки для дозвілля;

10) збір листя на території парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів здійснюється лише на алеях, доріжках, майданчиках для відпочинку, партерних газонах, галявинах, квітниках. Зібране листя вивозиться на спеціально відведені місця. Спалювати листя, гілля категорично заборонено;

11) утримання в належному стані зелених насаджень парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів та майданчиків для дозвілля включає: догляд, обрізання, знесення, висадження зелених насаджень (квітів, дерев, кущів, трави, інших насаджень), що здійснюється згідно з нормативно-правовими, правовими актами;

12) Систематичне і своєчасне забезпечення знищення бур'янів, косіння газонів на територіях;

13) Заборонено: пошкодження зелених насаджень, збір квітів на територіях парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів, майданчиків для дозвілля;

Газони необхідно скошувати при досягненні висоти травостою 8 – 10 см. Висота травостою, що залишається, повинна бути не вище 4 – 5 см.

2.20. Порядок утримання пам'яток культурної спадщини.

2.20.1. Власник або уповноважений ним орган, користувач зобов'язані утримувати пам'ятники культурної спадщини, пам'ятки у належному стані, своєчасно здійснювати ремонт у порядку, передбаченому чинним законодавством, захищати від пошкодження, руйнування або знищення згідно з вимогами чинного законодавства України та охоронним договором.

2.20.2. Забороняється змінювати призначення пам'ятників культурної спадщини, пам'яток, їхніх частин та елементів, робити написи, позначки на них, на їхніх територіях та в охоронних зонах без дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини.

2.20.3. Забороняється будь-яка діяльність суб'єктів господарської діяльності, громадян, що створює загрозу пам'ятнику культурної спадщини, пам'ятці або порушує законодавство, державні стандарти, норми і правила у сфері охорони культурної спадщини.

2.20.4. Балансоутримувач або уповноважений ним орган, користувач зобов'язані утримувати території пам'яток культурної спадщини у належному стані, своєчасно ремонтувати, захищати від пошкодження, руйнування або знищення відповідно до нормативно-правових, правових актів.

2.21. Утримання пляжів (зони відпочинку на воді).

Благоустрій рекреаційних зон, що використовується для організованого масового відпочинку та купання, здійснюється із дотриманням вимог нормативно - технічних документів, якими визначаються гігієнічні вимоги до зон рекреації водних об'єктів.

2.21.1. Території пляжів, зон відпочинку на воді утримувати у належному стані зобов'язані їхні балансоутримувачі або особи, яким вказані території передані згідно з договорами оренди, іншими документами, відповідно до умов цих Правил, інших нормативно-правових, правових актів.

2.21.2. Території пляжів, зон відпочинку на воді, що не передані у користування, згідно з договорами оренди, іншими документами, утримуються уповноваженим органом виконавчого комітету міської ради.

2.21.3. Території пляжів, зон відпочинку на воді мають бути обладнані енергозберігаючими приладами освітлення. Кількість та потужність освітлювальних засобів повинна забезпечувати достатнє освітлення для забезпечення безпечного перебування громадян на території пляжів.

2.21.4. Утримання територій пляжів, зон відпочинку на воді включає санітарне очищення, очищення дна акваторії, вживання заходів щодо запобігання забрудненню річок та водоймищ, охорону зелених насаджень, огороження відповідної території, у тому числі декоративне, прибирання твердих побутових відходів, косіння бур'яну, трави, прибирання громадських вбиралень.

2.21.5. Балансоутримувачі або особи, які утримують пляжі, зони відпочинку на воді зобов'язані у процесі їхньої експлуатації виконувати вимоги договору оренди або договору земельного сервітуту та інших нормативних актів.

2.21.6. Особи, які утримують пляжі, зони відпочинку на воді зобов'язані укласти договір з юридичною особою або фізичною особою - підприємцем, яка в установленому порядку визначена виконавцем послуг на вивезення побутових відходів на певній території, на якій знаходиться об'єкт утворення відходів, та забезпечити установку контейнерів, урн для збору побутових відходів.

2.21.7. Забороняється у місцях, призначених для купання, прати білизну і купати тварин. На пляжах, зонах відпочинку на воді повинні бути організовані медичні та рятувальні пункти з відповідним обладнанням.

2.22. Порядок утримання кладовищ.

Утримання у належному стані територій кладовищ та місць поховань передбачає використання їх за цільовим призначенням, санітарне очищення, озеленення, охорону зелених насаджень, збір та вивезення сміття, косіння бур'яну, трави, прибирання громадських вбиралень тощо, проводить балансоутримувач або уповноважений ним орган згідно з вимогами цих Правил, інших нормативно - правових, правових актів.

2.23. Порядок благоустрою виставок, об'єктів під час проведення святкових, розважальних та інших масових заходів.

2.23.1. Організатори виставок, святкових, розважальних, концертних, рекламних та інших масових заходів зобов'язані в місцях проведення заходів забезпечити утримання території у належному стані, своєчасне вивезення сміття, збереження зелених насаджень.

2.23.2. На час здійснення масових заходів, з метою забезпечення санітарних норм, організатори зобов'язані забезпечити наявність необхідної кількості біотуалетів, контейнерів, сміттєзбірників, урн для збору сміття та своєчасне їхнє очищення.

2.24. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій будівель та споруд інженерного захисту територій.

2.24.1. Утримання захисних споруд – комплекс заходів організаційного, матеріально-технічного, інженерного, фінансового та іншого характеру, що спрямовані на забезпечення готовності захисних споруд до використання за призначенням.

2.24.2. Суб'єкти господарювання, незалежно від форм власності, які здійснюють діяльність, пов'язану з експлуатацією споруд інженерного захисту

від зсувів та обвалів, зобов'язані здійснювати заходи щодо ремонту та утримання цих споруд.

2.24.3. Аварійний ремонт споруд інженерного захисту території від зсувів та обвалів повинен включати роботи з ліквідації та запобігання можливим аваріям і аварійним випадкам.

2.24.4. Аварійні роботи повинні розпочинатися негайно і проводитися безперервно із залученням максимальної кількості працівників.

3. Інші вимоги, передбачені цими Правилами

3.1. Суб'єкти господарювання, громадяни – власники собак, котів, свійської птиці тощо зобов'язані суворо дотримуватися санітарно-гігієнічних норм і правил їхнього утримання у кількості, визначеній нормативно-правовими, правовими актами, за умови обов'язкового забезпечення безпеки людей.

3.2. Вигул тварин здійснюється у спеціальних місцях (майданчиках), які визначаються у встановленому порядку.

3.3. Перевезення тварин у громадському транспорті здійснюється згідно з правилами перевезення тварин, для безпеки людей собаки повинні бути причеплені до короткого повідка та у наморднику.

3.4. Забороняється виводити, вигулювати собак у місцях загального користування без причепленого повідка та намордника.

3.5. Про наявність собак застерігати відповідною табличкою, що вивішується на огорожену територію (при вході) та встановлювати дзвінок для виклику людей.

3.6. Не допускати, щоб собаки, коти тощо забруднювали екскрементами сходові клітини та інші місця загального користування в будинках, дворах, вулицях тощо.

3.7. Прибирати екскременти за тваринами для наступної утилізації.

3.8. При супроводженні домашніх тварин не допускається залишати їх без нагляду.

3.9. Продавати собак, котів та інших тварин у невстановлених для цього місцях.

3.10. Викидати трупи тварин, або ховати їх у не відведених для цього місцях.

4. Розміри та межі утримання прилеглої до підприємств, установ та організацій, будинків, споруд тощо території у числовому значенні

4.1. Покриття тротуарів, територій, суміжних (прилеглих) із приватними домоволодіннями на відстані 10 метрів від межі земельної ділянки по периметру покладається на власників або користувачів домоволодінь, земельних ділянок та до проїжджої частини вулиці.

4.2. Покриття дворів, тротуарів, велосипедних доріжок, проїжджої частини, територій, прилеглих до будівель громадської забудови,

прибудинкової території, території спеціального використання, розподіл якої здійснюється на підставі землепорядної документації, у тому числі до будівель та територій, що утримуються ОСББ, на відстані 25 метрів від межі відведеної земельної ділянки або до проїжджої частини вулиці покладається на балансоутримувача будівель, ОСББ, управляючі компанії, які згідно з договором надають послуги з утримання відповідних територій.

4.3. Покриття дворів, тротуарів, велосипедних доріжок, майданчиків, інших суміжних (прилеглих) територій з земельними ділянками, що надані у власність або користування підприємствам, установам, організаціям, фізичним особам – суб'єктам підприємницької діяльності, на відстані 10 метрів від межі земельної ділянки та до проїжджої частини вулиці покладається на суб'єктів господарювання, які є власниками або користувачами таких ділянок.

4.4. Покриття тротуарів, велосипедних доріжок, територій, прилеглих до торгових центрів, об'єктів побутового обслуговування, громадського харчування, магазинів та інших об'єктів торгівлі, авторемонтних майстерень, авто мийок, підприємств, установ, організацій на відстані 25 метрів від меж земельної ділянки, що надана у власність або користування, по периметру об'єкта чи землекористування та до проїжджої частини вулиці покладається на суб'єктів господарювання, що утримують або експлуатують вказані об'єкти або управляючі компанії, які згідно з договором надають послуги з утримання відповідних територій.

4.5. Покриття тротуарів, велосипедних доріжок, територій, прилеглих до об'єктів торгівлі, палаток, ларьків, кіосків, тимчасових споруд, інших об'єктів виносної вуличної торгівлі на відстані 10 метрів по периметру об'єкта та до проїжджої частини вулиці покладається на суб'єктів господарювання, що утримують або експлуатують вказані об'єкти.

4.6. Прибирання та утримання територій охоронних зон залізничної колії, ліній електропередач покладається на відповідні підприємства, що їх експлуатують.

4.7. Прибирання та утримання територій, прилеглих до АЗС, на відстані 25 метрів від межі земельної ділянки, що надана у власність або користування, по периметру об'єкта або до проїжджої частини вулиці покладається на суб'єктів господарювання, які експлуатують вказані об'єкти.

4.8. Прибирання та утримання територій, прилеглих до індивідуальних гаражів, сараїв, льохів та інших господарських споруд, на відстані 10 метрів навколо них або до проїжджої частини вулиці покладається на власників або користувачів цих споруд.

4.9. Прибирання та утримання територій, прилеглих до гаражних товариств, гаражно-будівельних підприємств, гаражно-будівельних кооперативів, автостоянок, на відстані 25 метрів від межі земельної ділянки, що надана у власність або користування, по периметру об'єкта або до проїжджої частини вулиці покладається на балансоутримувача або керівників вказаних підприємств.

4.10. Прибирання та утримання територій, прилеглих до центральних теплових, трансформаторних, газорозподільних, тяглових підстанцій,

розподільчих щитів, розподільчих шаф тощо, на відстані 10 метрів від периметра об'єкта або до проїжджої частини вулиці покладається на балансоутримувача вказаних об'єктів.

4.11. Прибирання та утримання територій кінцевих трамвайних, тролейбусних, автобусних, зупинок маршрутних транспортних засобів і стоянок (місць стоянки) маршрутних таксі покладається на суб'єктів господарювання або інших осіб, що експлуатують вказані зупинки, на відстані 25 метрів від периметра споруди, місця облаштування зупинки, стоянки або до проїжджої частини вулиці.

4.12. Прибирання та утримання територій місць для зупинки маршрутних транспортних засобів, крім кінцевих, де відсутні об'єкти торгівлі, покладається на уповноважений орган, балансоутримувача або користувача і проводиться на відстані 10 метрів по периметру від облаштованої зупинки або до проїжджої частини вулиці.

4.13. Прибирання та утримання територій парковок покладається на суб'єктів господарювання або осіб, яким вказані території надані у користування згідно з договором, іншим документом, на відстані 10 метрів від облаштування об'єкта або до проїжджої частини вулиці.

4.14. Прибирання та утримання територій: парків, гідропарків, парків культури та відпочинку, парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, спортивних, дитячих, меморіальних та інших, рекреаційних та санітарно-захисних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів, майданчиків для дозвілля покладається на їхніх балансоутримувачів.

4.15. Прибирання та утримання територій автобусних вокзалів, залізничного вокзалу, станцій покладається на суб'єктів господарювання на відстані 25 метрів по периметру споруди або до проїжджої частини вулиці.

4.16. Прибирання та утримання територій ринків покладається на суб'єктів господарювання, що утримують об'єкти на відстані 25 метрів по периметру об'єкта або до проїжджої частини вулиці.

4.17. Прибирання та утримання територій мостів, шляхопроводів, підземних пішохідних переходів, інших штучних споруд покладається на їхніх балансоутримувачів на відстані 10 метрів від периметру споруди.

4.18. Прибирання та утримання територій залізничних колій, що проходять в межах Херсонської міської територіальної громади, по 10 метрів від краю колій в обидва боки, залізничних мостів, відкосів, насипів, переїздів, переходів через колії, що знаходяться в межах Херсонської міської територіальної громади, виїмок (до верхніх кромек в обидва боки), покладається на їхніх балансоутримувачів.

4.19. Прибирання та утримання територій, які відведені під проектування, забудову, та прилеглої території на відстані 25 метрів від меж і земельної ділянки або до проїжджої частини вулиці здійснюється суб'єктом господарювання, якому надана територія.

4.20. Регулярне прибирання та утримання територій місць встановлення сміттєзбірників, контейнерних майданчиків з періодичністю, яка дасть змогу забезпечити їхнє утримання у належному санітарному стані на відстані 5 метрів

від периметра споруди, місця сміттєзбірника покладається на суб'єктів господарювання (управляючі компанії, ОСББ тощо), які утримують зазначену територію.

4.21. Прибирання та утримання територій місць встановлення сміттєзбірників, контейнерних майданчиків на відстані 5 метрів по периметру, які встановлені на території загального користування, покладається на підприємства, особу, уповноважену виконавчим органом міської ради.

5. Порядок контролю у сфері благоустрою території Херсонської міської територіальної громади

5.1. Контроль за станом благоустрою міста, дотриманням та здійсненням заходів, спрямованих на виконання вимог Правил, здійснюється визначеними чинним законодавством або рішенням міської ради, її виконавчого комітету посадовими особами виконавчих органів міської ради.

5.2. Під час перевірки стану благоустрою території Херсонської міської територіальної громади (за необхідності) за результатами обстеження може складатися акт.

5.3. Під час перевірки стану благоустрою території Херсонської міської територіальної громади, якщо виявлено порушення вимог цих Правил, уповноважена на те посадова особа надає порушнику письмовий припис із визначеним терміном усунення виявлених порушень, та/або складає протокол про адміністративне правопорушення.

5.4. Якщо виявлені порушення стосуються робіт з озеленення, благоустрою, косіння газонів, прибирання території, відсутності урн тощо, порушник повинен усунути виявлені порушення в термін – 7 календарних днів після отримання припису.

Додаток 1
до Правил благоустрою населених пунктів
Херсонської міської територіальної громади

МЕЖІ

утримання прилеглих територій підприємств, установ, організацій

№ з/п	Прилегла територія	Суб'єкти господарювання, на яких покладається утримання прилеглої території	Межі утримання прилеглої території підприємства, установи, організації (не менше)
1	2	3	4
1	Двори, тротуари, покриття проїжджої частини проїздів, прибудинкової території житлового фонду ЖК, ЖБК і ОСББ	Житловий кооператив, житлово-будівельний кооператив, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку	20 м від межі відведеної земельної ділянки та до проїжджої частини вулиці
2	Двори, тротуари, майданчики, покриття проїжджої частини вулиці, інші території земельних ділянок, що надані у власність або користування юридичним або фізичним особам	Власники або користувачі земельних ділянок	20 м від межі земельної ділянки та до проїжджої частини вулиці
3	Території, прилеглі до об'єктів соціальної інфраструктури	Суб'єкти господарювання, що експлуатують вказані об'єкти	15 м від межі земельної ділянки та до проїжджої частини вулиці
4	Території, прилеглі до автозаправних станцій	Суб'єкти господарювання, що експлуатують вказані об'єкти	50 м від межі земельної ділянки, що надана у власність або користування, та до проїжджої частини вулиці
5	Території, прилеглі до торговельних центрів, об'єктів побутового обслуговування, громадського харчування, авторемонтних майстерень, магазинів, ринків, тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності	Суб'єкти господарювання, що експлуатують вказані об'єкти	20 м від межі земельної ділянки, що надана у власність або користування, та проїжджої частини вулиці
6	Території, прилеглі до колективних гаражів	Гаражно-будівельні кооперативи	20 м від межі земельної ділянки, що надана у власність або користування, та до проїжджої частини вулиці

7	Території, прилеглі до центрально-теплових, трансформаторних, газорозподільних, тяглових підстанцій	Підприємства, установи, організації, на балансі яких знаходяться вказані об'єкти	у радіусі 10 м від периметра споруд або до проїжджої частини вулиці
8	Трамвайні, тролейбусні, автобусні зупинки та зупинки маршрутних транспортних засобів і стоянки (місця відстою) маршрутних таксі	Відповідні дорожньо-експлуатаційні підприємства або інші суб'єкти господарювання на договірних засадах	у радіусі 20 м від периметра споруд або до проїжджої частини вулиці
9	Виходи зі станцій метрополітену	Балансоутримувачі	20 м від периметра споруд та до проїжджої частини вулиці
10	Майданчики для паркування	Суб'єкти господарювання, які утримують майданчики для паркування	20 м від периметра споруд та до проїжджої частини вулиці
11	Мости, шляхопроводи, інші штучні споруди, території під шляхопроводами	Балансоутримувачі штучних споруд	10 м від периметра споруд
12	Контейнерні майданчики	Балансоутримувачі територій, на яких розміщено контейнерні майданчики	5 м від периметра споруди
13	Території, відведені під проектування та забудову	Фізичні особи, яким відповідно до законодавства відведені земельні ділянки, незалежно від того, ведуться на них роботи чи не ведуться	20 м від межі земельної ділянки, яка відведена під проектування та забудову, або до проїжджої частини вулиці

Додаток 3
до Правил благоустрою населених пунктів
Херсонської міської територіальної громади

П Р И П И С

від «__» _____ 20__ р.

Посадова особа: _____

За результатами проведеного обстеження встановлено: _____

_____, що порушує пункти _____ Правил благоустрою населених пунктів Херсонської міської територіальної громади, затверджених розпорядженням начальника ХМВА від _____ № _____, та Закон України «Про благоустрій населених пунктів». З метою усунення наведених правопорушень, необхідно в термін: _____

За невиконання установлених Правил благоустрою населених пунктів Херсонської міської територіальної громади та наданого припису щодо Вас буде складено протокол про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 152 Кодексу України про адміністративні правопорушення, який для прийняття відповідного рішення буде направлено на розгляд до адміністративної комісії при виконавчому комітеті Херсонської міської ради.

Припис складено у 2 (двох) примірниках, що мають однакову юридичну силу.

Припис надав: _____
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Припис одержав: _____
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

_____